

**Сәулет, қала құрылысы және құрылыс
саласындағы мемлекеттік нормативтер
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ**

**Государственные нормативы
в области архитектуры, градостроительства и строительства
СВОД ПРАВИЛ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**САНИТАРЛЫҚ-ЭПИДЕМИОЛОГИЯЛЫҚ
ҚЫЗМЕТТЕРДІҢ ОБЪЕКТІЛЕРІН ЖОБАЛАУ**

**ПРОЕКТИРОВАНИЕ ОБЪЕКТОВ САНИТАРНО-
ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКИХ СЛУЖБ**

**ҚР ЕЖ 3.02-114-2013
СП РК 3.02-114-2013**

**Ресми басылым
Издание официальное**

**Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрлігінің
Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері
комитеті**

**Комитет по делам строительства и жилищно-коммунального
хозяйства Министерства промышленности и строительства
Республики Казахстан**

Астана 2024

АЛҒЫ СӨЗ

- 1 **ӘЗІРЛЕГЕН:** «ҚазҚСҒЗИ» АҚ, «ИННОБИЛД» ЖШС
- 2 **ҰСЫНҒАН:** Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің Техникалық реттеу және нормалау басқармасы
- 3 **БЕКІТІЛГЕН ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛГЕН:** Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің 2014 жылғы «29» желтоқсандағы № 156-НҚ бұйрығымен

ПРЕДИСЛОВИЕ

- 1 **РАЗРАБОТАН:** АО «КазНИИСА», ТОО «ИННОБИЛД»
- 2 **ПРЕДСТАВЛЕН:** Управлением технического регулирования и нормирования Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства национальной экономики Республики Казахстан
- 3 **УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ:** Приказом Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсам Министерства национальной экономики Республики Казахстан от «29» декабря 2014 года № 156-НҚ

Осы мемлекеттік нормативті Қазақстан Республикасының сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі Уәкілетті мемлекеттік органның рұқсатынсыз ресми басылым ретінде толық немесе ішінара қайта басуға, көбейтуге және таратуға болмайды

ҚР ӨҚМ Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитетінің 2024 жылғы 20 қарашадағы № 21-05-21/2846-И хатына сәйкес 2-бөлімге және 4.2.11, 4.2.12 тармақтарға редакциялық түзетулер енгізілді.

Настоящий государственный норматив не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения Уполномоченного государственного органа по делам архитектуры, градостроительства и строительства Республики Казахстан

В раздел 2 и пункты 4.2.11, 4.2.12 внесены редакционные правки в соответствии с письмом Комитета по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства МПС РК от 20.11.2024 года № 21-05-21/2846-И.

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ	V
1 ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ.....	1
2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР	1
3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР	2
4 ҚОЛАЙЛЫ ШЕШІМДЕР	2
4.1 Жалпы ережелер	2
4.2 Өрт қауіпсіздігі	3
4.3 Қала құрылысы шешімдері.....	5
4.4 Көлемдік-жоспарлық шешімдер	6
4.4.1 Бөлім үй-жайлары	6
4.4.2 Зертхана үй-жайлары.....	7
4.4.3 Әкімшілік және тұрмыстық үй-жайлар	10
4.4.4 Қойма үй-жайлары.....	11
4.4.5 Жануархана үй-жайлары	12
4.4.6 Санитарлық жабдықтарды орналастыру	13
4.5 Сенімділік пен орнықтылықты қамтамасыз ету бойынша ғимараттардың конструктивтік шешімдері.....	13
4.6 Инженерлік желілер мен жүйелерді жобалау	14
4.6.1 Электр қондырғылары.....	14
4.6.2 Жарықтандыру	15
4.6.3 Сумен қамту және кәріз жүйесі	16
4.6.4 Жылыту, желдету және ауа баптау жүйесі.....	16
4.6.5 Қоқыстарды шығару	19
4.7 Халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарының қолжетімділігін және ғимаратты пайдалану кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету	20
4.8 Қоршаған ортаны қорғау	20
5 ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ....	21
5.1 Энергияны үнемдеу және жылу шығынын азайту	21
5.2 Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану	23
А қосымшасы (міндетті) Дезинфекциялық бөлімдер немесе бөлімшелер үй-жайларының ауданы	24
Б қосымшасы (міндетті) Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет объектілерінің негізгі үй- жайларының ауданы	27
В қосымшасы (міндетті) Бактериологиялық зертхана үй-жайының ауданы	31
Г қосымшасы (міндетті) Аса қауіпті инфекция бөлімі зертханаларының үй-жайының ауданы	36
Д қосымшасы (міндетті) Қызметтік және тұрмыстық үй-жайлар ауданы	38
Е қосымшасы (міндетті) Ұйымдастыру бөлімінің үй-жайлары аудандары	40
Ж қосымшасы (міндетті) Қойма үй-жайларының ауданы	41
И қосымшасы (міндетті) Жануархана үй-жай ауданы	42

ҚР ЕЖ 3.02-114-2013

К қосымшасы (міндетті) Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандары үй-жайларын жарықтандыру параметрлері	44
Л қосымшасы (міндетті) Ауаның есептік температурасы және санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандары үй-жайларындағы ауа алмасуының еселігі	47

КІРІСПЕ

Осы құжат құрылыс саласын аймақтық және әлемдік әлеуметтік-экономикалық жүйеге біріктіруге бағытталған нормалаудың параметрлік әдісіне сәйкес Қазақстан Республикасының құрылыс саласындағы нормативтік базасының реформасы шегінде әзірленген.

Осы ережелер жинағы қолданыстағы нормативтік-құқықтық актілерінің талаптарына сәйкес әзірленді және Қазақстан Республикасының аумағында салынатын санитарлық-эпидемиологиялық қызмет объектілерінің ғимаратын жобалауға арналған.

Осы ережелер жинағы «Санитарлық-эпидемиологиялық қызметтердің объектілерін жобалау» құрылыс нормаларында белгіленген талаптарды орындаудың бірден-бір әдісі болып табылмайды.

Қолайлы шешімдер әдісі ғимаратты пайдалану деңгейін, ғимаратты пайдаланушылар үшін қауіпті тәуекелдік факторларын, қауіптілік сипатын (ішкі немесе сыртқы), пайдаланушылар (келушілер, қызметкерлер) санын, адамдардың, оның ішінде халықтың әлсіз топтарының жұмыс істеу ұзақтығын және т. б. ескере отырып қабылданады.

БЕЛГІ ҮШІН

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ
СВОД ПРАВИЛ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**САНИТАРЛЫҚ-ЭПИДЕМИОЛОГИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕРДІҢ ОБЪЕКТІЛЕРІН
ЖОБАЛАУ**

**ПРОЕКТИРОВАНИЕ ОБЪЕКТОВ САНИТАРНО-ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКИХ
СЛУЖБ**

Енгізілген күні - 2015-07-01

1 ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ

1.1 Осы ережелер жинағы халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарының қажеттілігін ескере отырып, санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандарының аумағын жоспарлауға, көлемдік-жоспарлық, конструктивтік шешімдеріне және жобалау үшін инженерлік желілеріне қолайлы шешімдерді белгілейді.

1.2 Осы ережелер жинағы санитарлық-эпидемиологиялық қызметтердің жаңа және қайта жаңғыртылатын ғимараттарын жобалауға таратылады.

1.3 Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандарын жобалаған кезде осы ережелер жинағынан басқа Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын басқа да нормативтік құжаттар талаптарын сақтау қажет.

2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

Осы ережелер жинағын қолдану үшін мынадай сілтемелік нормативтік құжаттар қажет:

ҚР ЕЖ 3.01-101-2013* Қала құрылысы. Қалалық және ауылдық елді мекендерді жоспарлау және құрылысын салу.

ҚР ЕЖ 4.01-101-2012 Ғимараттар мен имараттардың ішкі су құбыры және кәрізі.

ҚР ЕЖ 4.02-101-2012* Ауаны жылыту, желдету және кондиционерлеу.

Ескертпе - Осы мемлекеттік нормативті пайдаланған кезде «Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы нормативтік құқықтық актілер мен нормативтік техникалық құжаттар тізбесі», «ҚР Ұлттық стандарттары мен ұлттық техникалық-экономикалық ақпарат жіктеуіштерінің каталогы» және «Мемлекетаралық стандарттар каталогы» ақпараттық каталогтары бойынша жыл сайын жасалатын анықтамалық құжаттардың қолданылуын ағымдағы жылғы жағдай бойынша және ай сайын шығарылатын тиісті ақпараттық бюллетеньдерге - ағымдағы жылы жарияланған стандарттардың журналдары мен ақпараттық көрсеткіштері бойынша тексерген орынды. Егер сілтемелік құжат ауыстырылған (өзгертілген) болса, онда осы нормативті пайдаланған кезде ауыстырылған (өзгертілген) стандартты басшылыққа алған жөн, егер сілтемелік құжат ауыстырусыз жойылған болса, онда оған сілтеме берілген ереже осы сілтемені қозғамайтын бөлігінде қолданылады.

3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

Осы ережелер жинағында осы объектілерге арналған нормативтік құжаттарда келтірілген терминдер мен анықтамалар, сондай-ақ тиісті анықтамалары бар мынадай терминдер қолданылады:

3.1 Бактериологиялық зертхана: Биологиялық материалдан және қоршаған орта объектілерінен бактерияларды бөлу, антигендерді және антиденелерді анықтау бойынша зерттеулерді орындайтын зертхана.

3.2 Контаминация: (лат. contaminatio) - биологиялық материалдың басқасымен ластану үдерісі.

3.3 Жұқпалы аймақ: Патогендік биологиялық агенттермен немесе ықтимал жұқтырған патогенді биологиялық агентпен, материалмен әрекеттер және оларды сақтау жүзеге асырылатын зертхананың үй-жайы немесе үй-жайлар тобы.

3.4 Зертхана: Патогенді биологиялық агенттермен және (немесе) уыттармен эксперименталды, диагностикалық немесе өндірістік жұмыстарды орындайтын ұйым немесе оның құрылымдық бөлімшесі.

3.5 Медициналық қалдықтар: Медициналық қызметтерді көрсету және медициналық әрекеттерді жүргізу үдерісінде түзілетін қалдықтар.

3.6 Паразитологиялық зертхана: Биологиялық материалда және қоршаған орта объектілерінде гельминттерді және қарапайымдыларды анықтау бойынша зерттеулерді орындайтын зертхана.

3.7 Полимеразды тізбекті реакция (ПТР): зерттелетін микроорганизм геномының ерекше орнын анықтауға мүмкіндік беретін, ДНҚ-РНҚ (амплификация) фрагменті көшірмелерінің санын көп еселеп көбейтуге негізделген реакция.

4 ҚОЛАЙЛЫ ШЕШІМДЕР

4.1 Жалпы ережелер

4.1.1 Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет объектілерін жобалау, салу мен реконструкциялау осы ережелер жинағының, сондай-ақ Қазақстан Республикасының аумағында құрылысты жобалау ережесін белгілейтін басқа да нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес жүзеге асырылуы керек.

4.1.2 Зертхананы орналастыруға арналған үй-жайлары бар санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандарын жобалау кезінде қоршауға іргелес жатқан аумақтың бөлігі болып табылатын ғимараттан басқа жапсаржайлар жанаспайтындай етіп қарастыру ұсынылады.

4.1.3 Қорғалмайтын аумаққа шығатын зертхананы орналастыру қарастырылған ғимараттың бірінші қабатының терезелері металл торлармен жабдықталуы тиіс.

4.1.4 Дезинфекциялық станциялар қызметтердің мынадай түрлеріне мамандандырылуы тиіс:

- үй-жайды профилактикалық жалпы дезинфекциялау;

- дератизациялық және дезинсекциялық жұмыстар;
- басқа тиісті қызмет түрлері.

4.1.5 Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандарында лифтілерді орналастыру кезінде жүк көтергіштігі 400 бастап 750 кг дейінгі (4 бастап 11 адамға дейін) және жылдамдығы кемінде 1,5 м/с жолаушылар лифтілерін қолдану ұсынылады.

4.1.6 Жалпы қолданыстағы және қызметтік-шаруашылық лифтілерін орналастыру кезінде жүк көтергіштігі 1000 бастап 1500 кг дейінгі (14 бастап 21 адамға дейін) және жылдамдығы 1 бастап 3,5 м/с дейінгі лифтілерді қолдану керек.

4.1.7 Тамбур тереңдігін есік жармасының кемінде 2/3 қабылдау ұсынылады.

4.1.8 Есік қорабы болат профильден жасалады. Қабырғаға диаметрі кемінде 0,012 м болат ілмекті шегемен (қырлы шегемен) бекітілген $0,03 \times 0,04 \times 0,005$ м болат бұрыштармен күшейтілген ағаш есік қораптарға жол беріледі.

4.1.9 Конструкция бойынша тамбурларды ішінен немесе сыртынан жалғанған қабырғаға кіріктіріп жобалауға жол беріледі.

4.1.10 Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет объектілерін жобалаған кезде тұйыққа тірелген, жарық қалташалары бар (бір жағынан жарықтандырған жағдайда) өтпелі дәліздерді (шет жақтан екі жақты жарықтандыру кезінде) қарастыруға жол беріледі.

4.1.11 Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандарын жобалау барысында дәліздің ең жоғарғы ұзындығын шет жақтан екі жақты жарықтандыру кезінде 48 м артық емес, бір жағынан жарықтандыру кезінде 24 м артық емес қабылдау керек. Үлкен ұзындық кезінде жарық қалташаларын 24 м қарағанда артық емес орналастыру ұсынылады, бірінші жарық қалташасын жобалау кезінде жарықтандыратын жағынан 30 м артық емес орналастыру керек.

4.2 Өрт қауіпсіздігі

4.2.1 Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет объектілеріне қойылатын өртке қарсы талаптарды осы ережелер жинағының және Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын өрт қауіпсіздігі саласындағы басқа да нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес қабылдау керек.

4.2.2 Өртке қарсы қабырғаларды жанбайтын материалдан орындалған ғимарат қаңқасының конструкциясына тікелей орнатуға жол беріледі.

4.2.3 Өртке қарсы қабырғаның сыртқы бөлігіне отқа төзімділіктің нормаланбаған шектері бар терезелерді, есіктерді, қақпаларды жалғасып жатқан бөліктің төбе жабыны үстінде тігінен кемінде 8 м және қабырғадан көлденеңінен кемінде 4 м арақашықтықта орналастыруға жол беріледі.

4.2.4 Өртке қарсы қабырғаларды немесе өртке қарсы арақабырғаларды ғимараттың бір бөлігінің екіншісіне бұрышпен жанасқан жерлерінде сыртқы қабырғаларда орналасқан ойықтардың жақын шеттері арасындағы көлденең арақашықтығы 4 м кем болмауы тиіс. Өртке қарсы қабырғаның немесе арақабырғаның бұрышына жанасқан қабырға учаскелері 4 м кем емес ұзындықта жанбайтын материалдардан дайындалуы тиіс.

Көрсетілген ойықтар арасындағы арақашықтық 4 м кем болған кезде оларды 2-ші типті өртке қарсы есіктермен немесе терезелермен толтыру керек.

4.2.5 Ғимараттар (корпустар) арасындағы өткелдердің қоршау конструкцияларында негізгі ғимараттың (корпустың) отқа төзімділігінен бір деңгейге төмен отқа төзімділік шегі болуы мүмкін. Бұл жағдайда оларға жанасатын орындардағы өткелдер қабырғасын REI 150 төмен емес отқа төзімділік, ал өткелдерге немесе туннельдерге алып баратын осы қабырға ойықтарындағы есіктерді 1-ші типті өртке қарсы шегімен қарастыру керек.

4.2.6 10 астам адам бір уақытта болуына арналған үй-жайлар үшін эвакуациялауға кемінде екі шығу есіктерін әр қабатта қарастыру ұсынылады.

4.2.7 Егер үй-жайдан шығатын эвакуация есігі дәлізге, сыртқа немесе баспалдақ торына іргелес үй-жай арқылы алып келетін болса, онда осы үй-жайдың біршама алыстатылған жұмыс орнынан іргелес үй-жайдан шығатын есікке дейінгі арақашықтық іргелес үй-жайдың бірінің ең қауіпті дәрежесі бойынша қабылданады.

4.2.8 Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет объектілерінің қабат дәліздерінен баспалдақ торларына эвакуациялаудың шығу есіктерін шахталарға кемінде EI 30 отқа төзімді шектегі өртке қарсы есік лифтерін орнату шартымен лифт холлдары (өтетін лифт холлдары) арқылы қарастыруға жол беріледі.

4.2.9 Жер үсті қабаттарынан, сол сияқты жертөле немесе цоколды қабаттан адамдарды эвакуациялауға арналған баспалдақ торларында бір қабаттың биіктігінде 1-ші типті бітеу өртке қарсы арақабырғамен бөлінген жертөле немесе цоколды қабаттан сыртқа шығатын оқшауланған есіктерді қарастыру керек.

4.2.10 Жер үсті қабаттарындағы баспалдақ белдеулерінің еңістігін 1:2 артық емес қабылдау керек.

4.2.11 Жертөле және цоколды қабаттарға, шатырға алып баратын баспалдақ белдеулерінің, сонымен қатар адамдарды эвакуациялауға арналмаған жер үсті қабаттарындағы баспалдақтардың еңістігін 1:1,5 қабылдауға жол беріледі.

4.2.12 Адамдардың қозғалатын жолдарындағы еңістікті төмендегілерден артық емес қабылдау керек:

а) ғимарат ішінде - 1:6;

б) сыртында - 1:8;

в) ғимарат ішінде және сыртында мүгедектігі бар адамдардың арбамен қозғалу жолдарында - 1:12.

4.2.13 Тірек-қимыл аппараты бұзылған, жұмыс істейтін мүгедектігі бар адамдар болған жағдайда баспалдақ белдеуінің енін кемінде 1,2 м қабылдау керек.

4.2.14 Отқа төзімді ғимараттар үшін баспалдақтар аралығындағы арақашықтықты 80 м артық емес қабылдау керек.

4.2.15 Белдеулер мен баспалдақ алаңдарының енін баспалдақ маңыздылығына және оны пайдаланатын адамдар санына байланысты анықтау ұсынылады. Егер баспалдақты 5-тен артық емес адам қолданатын болса, белдеу енін кемінде 0,9 деп қабылдау керек. Негізгі баспалдақтардың белдеу енін кемінде 1,2 м және 2,4 м артық емес қабылдау керек (үлкен есептік ені кезінде белдеуде тұтқасы бар аралық сүйеніштерді орнатуға рұқсат етіледі).

4.2.16 Баспалдақ бойынша тепе-теңдікті қамтамасыз ету және оқыс оқиғалардан (әсіресе апатты жағдайларда) аулақ болу мақсаттарында баспалдақ белдеулерін бір ұзындықта, ал басқышшалары бірдей биіктікте жобалау орынды.

4.2.17 Негізгі баспалдақтардың бір белдеуіндегі басқыштардың санын кемінде 3 және 18 артық емес қабылдау керек.

4.2.18 Лифт холлынан (өтпейтін лифт холдары) өтіп баспалдақ торларына шығатын есіктерді ұйымдастыру кезінде лифт шахталарының есіктеріне лифт холдарын 1-ші типті өртке қарсы арақабырғалармен бөлу кезінде қарапайым есіктер орнатылуы мүмкін.

4.2.19 Лифт холлдарында 2-ші типті өртке қарсы есіктердің орнына ағаш тақталы және әйнектелген бөлігі арматураланған әйнекпен толтырылған, жапсарлары тығыздалып өздігінен жабылатын құрылғысы бар есіктермен жабдықталған есік құруға жол беріледі.

4.2.20 Дәліз енін адам ағынының қарқындылығына сәйкес есептеу керек, бірақ санитарлық-эпидемиологиялық қызмет объектілерінің үй-жайлардан 15-тен артық адамды эвакуациялауға мүмкіндік беретін негізгі дәліздер үшін кемінде 1,5 м және қосалқы дәліздер үшін кемінде 1,25 м болуы тиіс.

4.2.21 Дәліздердегі есіктер эвакуация жолдары бойынша ашылатындай етіп жабдықтау ұсынылады.

4.2.21 Өрт ошағын анықтау аймағының ауданын оның 2000 м² аспайтындығын ескере отырып бөлу керек.

4.3 Қала құрылысы шешімдері

4.3.1 Зертханаларды мыналарда орналастыру керек: дербес ғимараттарда, кіріктірме-жапсарлас үй-жайларда немесе ұйым ғимаратының жекелеген қабаттарында.

4.3.2 Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет объектілеріне арналған жер учаскелерінің ауданын қабылдау керек:

- 0,5 га - аудандық;
- 0,8 га - республикалық, облыстық; ғылыми орталықтар, обаға қарсы станциялар, дезинфекциялық станциялар.

Ескертпе - Дезинфекциялық бөлім немесе санитарлық-эпидемиологиялық қызмет құрамындағы бөлімдер болған кезде қалалық санитарлық-эпидемиологиялық қызметтерге арналған жер учаскелерінің ауданын кемінде 1 га деп қабылдауға жол беріледі.

4.3.3 Жануархана ғимараттары, тұрғын және қоғамдық ғимараттар арасындағы арақашықтықты кемінде 50 м деп қабылдау керек.

4.3.4 Машина орын санын ҚР ЕЖ 3.01-101 талаптарына сәйкес, сондай-ақ жобалау тапсырмасымен қабылдау керек.

4.3.5 Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет объектілерінің жер учаскелерін қоршау керек және қоршауды бойлай ені 5 м дейін жас көшеттерді орналастыруды қарастыру керек. Қоршау биіктігін 1,6 м артық емес қабылдау ұсынылады.

4.3.6 Қоршау үшін ағаш, металл, кереге көзді, торлы дуалдарды қолдануға жол беріледі.

4.3.7 Бақылау-өткізу пунктін (бұдан әрі - БӨП) орнату ұсынылады, олардың саны ең төмен болуы және адамдардың және көлік құралдарының қажетті өткізу қабілеттілігін қамтамасыз етуі тиіс.

4.3.8 Өткізу режиміне байланысты рұқсат қағаздарын немесе автоматты карточкаларды сақтауға арналған арнайы үй-жай қарастыру керек.

4.3.9 Дезинфекциялау станцияларының және обаға қарсы ұйымдардың аумағында арнайы автокөлікке және қойма үй-жайларына арналған гараж-тұрақ қарастыру керек.

4.4 Көлемдік-жоспарлық шешімдер

4.4.1 Бөлім үй-жайлары

4.4.1.1 Бөлім меңгерушілерінің және санитарлық-гигиеналық бөлімдердің жедел бөлімшелері (коммуналдық гигиена, еңбек гигиенасы, тамақтану гигиенасы, балалар және жасөспірімдер гигиенасы бөлімдері) кабинеттерінің ауданын кемінде 12 м², медициналық статистиктер бөлмелерінің, санитар дәрігерлердің және олардың көмекшілерінің бөлмелерінің, инженерлер мен техниктердің бөлмелерінің ауданын 1 жұмыс орнына 12 м² кем емес, кемінде 4 м² есебімен қабылдау керек.

4.4.1.2 Эпидемиологиялық, эпидемияға қарсы және паразитология бөлімдері басшысыларының кабинет ауданын 12 м² кем емес қабылдау керек.

4.4.1.3 Статистиктер, эпидемиология, паразитолог, энтомолог дәрігерлері, сондай-ақ олардың көмекшілерінің бөлме аудандарын 1 жұмыс орны 4 м² кем емес есеп бойынша, бірақ 12 м² кем емес қабылдау керек.

4.4.1.4 Бөлім меңгерушісі бөлмесінің ауданын кемінде 12 м², дәрігер-дезинфекциялаушы, эпидемиолог көмекшілерінің, инструктор-дезинфектор және дератизатор бөлмелерінің ауданын - 1 жұмыс орнына 12 м² кем емес, кемінде 4 м² есебімен қабылдау керек.

4.4.1.5 Дезинфекциялық бөлімдер немесе бөлімшелер үй-жайының аудандарын А қосымшасы бойынша қабылдау керек.

4.4.1.6 Жұққан заттарды және киімдерді қабылдау, киімдер, заттарды беру үй-жайлары, күтуге, киім ауыстыруға, дератизациялық жемдерді дайындауға арналған үй-жайлар үшін сырттан кіретін жеке есіктерді қарастыру ұсынылады.

4.4.1.7 Дезинфекциялаушы камераларды жүктеу үй-жайлары үшін 1 торлы душы бар арнайы киімді ауыстыруға арналған кабина арқылы түсіру үй-жайларымен қатынасты қарастыру ұсынылады.

4.4.1.8 Эвакуация және дезинфекциялау ошағы бөлімінің қызметкерлеріне, сондай-ақ алдын-алу дезинфекциясы бөлімінің қызметкерлеріне арналған дәретхананы жалпы деп қарастыруға жол беріледі.

4.4.1.9 Дезинфекциялау бөлімінің қызметкерлеріне арналған үй-жайды жобалау кезінде арнайы киімдерді, жеке қорғану құралдарын сақтауға, газсыздандыру және жууға арналған орындарды қарастыру ұсынылады.

4.4.1.10 Қызметкерлерге арналған үй-жайды жобалаған кезде душ кабиналарының, дәретханалардың, қызметкерлердің жұмыс және жеке киімдерін

сақтауға арналған шкафтармен, жеке қорғану құралдарымен жабдықтауды қарастыру ұсынылады.

4.4.1.11 Дезинфекциялық бөлімді жобалау кезінде келесілерге арналған арнайы жабдықталған жеке үй-жайларды қарастыру ұсынылады:

- а) дезинфекциялық құралдарды беруге;
- б) дезинфекциялаушы ерітінділерді дайындауға;
- в) дезинфекциялаушы ерітінділерді сақтауға;
- г) киімдерді залалсыздандыруға.

4.4.1.12 Дезинфекциялық бөлімді жобалау кезінде жұмыс ерітінділерін, эмульсияларды, жемдерді өлшеуге, дайындауға, киімдерді инсектицидтермен, кейіндеп кептіру арқылы репелленттермен импрегнациялауға және т. б. арналған арнайы үй-жайларды қарастыру ұсынылады, мұндай үй-жайларды тарту-сору желдеткішімен жабдықтау керек.

4.4.1.13 Стерилизациялау бөліміндегі есік ойықтарының енін кемінде 1,2 м, зертхана үй-жайларында, бөлмелер мен кабинеттерде - кемінде 0,9 м қабылдау керек.

4.4.1.14 Ұсақ ыдысты дезинфекциялық заттарды сақтауға арналған үй-жайларды текше мен сөрелермен жабдықтау керек, және қорғау дабылымен мәжбүрлі ағынды-сору желдеткіштерімен жабдықтауды қамтамасыз ету ұсынылады.

4.4.1.15 Қажеттілігіне қарай қыздыру, суыту камераларын термостаттар мен тоңазытқыштар орналасатын үй-жайлармен ауыстыруға жол беріледі.

4.4.1.16 Эпидемиологиялық бөлім зертхана үй-жайының есіктеріне кабинеттің мақсаты көрсетілген маңдайшаларды ілу ұсынылады.

4.4.2 Зертхана үй-жайлары

4.4.2.1 Бактериологиялық тексерулерге арналған, инфекция материалдарын қабылдау және талдауға арналған және солтүстік ендіктен 55° оңтүстікке қарай географиялық ендік үшін ашылатын зертхана бөлмелерінің терезелерін бағдарлауды жарық жақтары бойынша қабылдау ұсынылады: С, СБ СШ, ОШ, Ш; солтүстік ендіктен 55° солтүстікке қарай: С, СБ, СШ, Ш, ОШ, О.

4.4.2.2 Есіктерді жабылатын құрылғылармен жабдықтау ұсынылады.

4.4.2.3 Зертхана үй-жайының енін келесідей қабылдау керек:

- зертхана - кемінде 2,8 м;
- бокстар - кемінде 1,4 м;
- зертхана бөлімдеріндегі дәліздер - кемінде 2 м.

4.4.2.4 Химиялық үстелдермен және сору шкафтарымен жабдықталған зертхана үй-жайының тереңдігін кемінде 4,5 м деп қабылдау ұсынылады.

4.4.2.5 Жұмыс орындарына өтетін негізгі өткелдер немесе жабдықтың екі қатары арасындағы енін шығып тұрған конструкцияларды ескере отырып, кемінде 1,5 м қарастыру керек.

4.4.2.6 Санитарлық-гигиеналық зертхана бөлімдері үй-жайының ауданын Б қосымшасы бойынша қабылдау керек.

Зертханаларда тексеруге арналған үй-жайдың ауданын 1 бригадаға немесе жабдыққа есептеп қабылдау керек.

4.4.2.7 Улы химикаттардың қалдық мөлшерін, зертхана құрамында қарастырылған тексерудің физика-химиялық әдістерін анықтау бойынша коммуналдық гигиена, еңбек гигиенасы, тамақтану гигиенасы бөлімдерін бір қабатта орналастыруды қарастыру ұсынылады. Осы бөлімдерді екі қабатқа орналастыру қажеттілігіне қарай жуу және өлшеу бөлмелері әрбір қабатта болуын қарастыру керек.

4.4.2.8 Коммуналдық гигиена зертханасының бөлімшесіндегі күкірт сутекті бөлімде үш дәрігер-лаборанттан астам, ал еңбек гигиенасы және тамақтану гигиенасы зертхана бөлімдерінде бес және одан көп дәрігер-лаборант жұмыс істеген кезде қарастыру керек.

4.4.2.9 Тамақтану гигиенасы зертханасының бөліміндегі жуу бөлмесін - төрт және одан көп дәрігер-лаборант жұмыс істеген кезде қарастыру керек.

4.4.2.10 Қызметкерлер бөлмелерін және санитарлық-гигиеналық бөлім зертханасы қызметкерлерінің арнайы киіміне арналған гардероб бөлмесін бір үй-жайға біріктіруге жол беріледі.

4.4.2.11 Бактериологиялық зертхана үй-жайының ауданын В қосымшасы бойынша қабылдау керек.

4.4.2.12 Бактериологиялық инфекцияны тексеруге арналған зертханаларда үй-жайдың ауданын 1 бригадаға немесе жабдыққа есептеп қабылдау және 4 жұмыс орнын қарастыру керек.

4.4.2.13 Ішек инфекцияларын зерттеуге арналған жайлардағы жұмыс орындарының санын дәрігер-бактериологтар мен әрбір дәрігер-бактериологқа бір лаборант саны бойынша анықтау керек.

Санитарлық бактериология, тамшылық инфекция бойынша тексеруге арналған үй-жайлардағы жұмыс орындарының саны дәрігер-бактериологтардың және лаборанттардың толық құрамында анықталады.

4.4.2.14 Эпидемиолог, энтомолог дәрігерлері, және олардың көмекшілерінің бөлмелерін бір-екі дәрігер бригадасында қарастыру керек.

4.4.2.15 Бактериологиялық зертхананың бактериологиялық бөлімдерін санитарлық-эпидемиологиялық қызмет объектісінде екінші қабаттан жоғары орналастырмау керек және кемінде екі кіретін есікті қарастыру қажет.

4.4.2.16 Талдауларды қабылдауға арналған үй-жайларда сырттан кіретін жеке есікті қарастыру ұсынылады.

4.4.2.17 «Жұқпалы» белдеуге талдауларды қабылдауға арналған, ішек инфекцияларын тексеруге арналған, автоклавтарды, өсінді, термалдық үй-жайды орналастыру ұсынылады.

4.4.2.18 «Жұқпалы» белдеудегі бактериологиялық тексерулерді жүргізуге арналған бокстері бар үй-жайлардың мөлшерін тексерілетін аса қауіпті инфекциялардың (оба, тырысқақ, сібір жарасы және әрбір өңірге тән басқалары) тізімі бойынша, яғни обаға қарсы қызмет үшін (бұдан әрі ОҚҚ) кемінде 3, обаға қарсы бөлімдер (бұдан әрі ОҚБ) кемінде 2 және эпидемияға қарсы отрядтар (ЭО) қабылдау керек.

4.4.2.19 ОҚҚ «жұқпалы» блоктардың екеуін қарастыру керек, екіншісі аса қауіпті инфекция (бұдан әрі АҚИ) күдігі бар науқас (өлік) түскен жағдайға арналған, сонымен

қатар АҚИ қоздырғыштарының түсетін себу штамдарының қасиеттерін тексеруге арналған.

4.4.2.20 Қабылдау-сұрыптау, бактериологиялық бокс, жазу боксы және қойма құрамындағы тірі өсімділер мұражайына (ҚӨМ) арналған үй-жай жинағын қарастыруға рұқсат етіледі.

4.4.2.21 Полимеразды тізбекті реакцияға (бұдан әрі ПТР) және ОҚҚ мен ОҚБ имунноферментті талдауға (ИФА) арналған зертханаларды қарастыру ұсынылады.

4.4.2.22 Орталарды төгуге арналған бөлмелер ішек инфекцияларына тексеру жүргізетін 6 және одан көп дәрігер-бактериолог мөлшерінде қарастырылады. Үй-жай ауданы 2 дәрігер-бактериологқа 1 жұмыс орнын есептеумен анықталады.

4.4.2.23 Экспресс-диагностикаға арналған, тіркеуге, талдауларды сұрыптауға және тексеру нәтижелерін беруге арналған бөлмелерді, автоклавты препараттық-стерилизациялау, бактериологиялық және вирусологиялық бөлімдер үшін жеке қарастырылған жуынатын бөлмелерді біріктіруге болады.

4.4.3.24 Автоклавтарға (қысыммен стерилизациялау) және бактериологиялық бөлімдердегі стерилизациялау шкафтарына қажеттілікті, ыдысты стерилизациялау үшін көлемі 54 л кем емес есеппен, шамамен жылына 10 000 талдау, қоректендіру ортасын стерилизациялау үшін кемінде екіден кем емес, әрқайсысы 75 л аспайтын көлемде анықтау керек.

4.4.2.25 Стерильденген ыдыстар қоймалары бактериологиялық бөлімде жұмыс істейтіндер саны 8 және одан көп дәрігер-бактериологтар болған кезінде қарастырылады.

4.4.2.26 Біріктірілген үй-жайлардың ауданын бактериологиялық зертхана аудандарына тең етіп қабылдау керек, бұл жағдайда жуынатын бөлменің ауданын 8 м² немесе одан астам ұлғайту керек.

4.4.2.27 Вирусологиялық бөлімдерде кіретін екі есік қарастыру ұсынылады. Бөлімге кіретін есіктердің біріне санитарлық өткізгішті орналастыру керек.

«Жұқпалы» белдеуге вирустарды сәйкестендіруге арналған үй-жайларды, экспресс-диагностиканы, термалды, тоңазытқыштарға арналған, автоклавты, тіркеуге, қабылдауға, талдау нәтижелерін сұрыптауға және беруге арналған, оқуға арналған бөлмелерді орналастыру керек.

4.4.2.28 Зертханада материалды жинауға арналған пункт болған жағдайда персонал және тексерілетін тұлғалар үшін жеке дәретханаларды қарастыру ұсынылады.

4.4.2.29 Тексеруге арналған материалды алу үшін табыстама беру терезесін орналастыруға рұқсат етіледі.

4.4.2.30 Келесі үй-жайлардың қабырғалары беттерінің әрлеуі дезинфекциялаушы ерітінділермен дезинфекциялауға жол берілуі тиіс:

- жануарларды, патологоанатомиялықтарды қарауға арналған аса қауіпті инфекция, бактериологиялық зертхана, персоналдар және жуынатын бөлмеге арналған санитарлық өткізгіштер - еденнен 1,5 м биіктікте;

- автоклав, жуу цехтарында, дезинфекциялаушы камералардың жүктеу үй-жайларында, машиналарды дезинфекциялау үшін - барлық биіктікте.

4.4.2.31 Сығылған газдарды (газды хроматографтар, хроматомассалар, сұйық хроматографтар, атомды-абсорбциялық спектрометрлер, вольтамперометрикалық

талдауыштар) қолдану арқылы жабдықты бірінші қабатқа немесе газ толтырылған баллондарды бұру орындарын сақтау талаптары сақталған жағдайда басқа қабаттарға орнату ұсынылады.

4.4.2.32 Сору шкафтарын және жұмыс үстелдерін суық және ыстық суды, сығылған ауаны, тұрмыстық газды, электр энергиясын бұру үшін коммуникациялармен қамтамасыз ету ұсынылады; судың ағуына раковиналар орнатылады.

4.4.2.33 Жұқпалы белдеудің зертхана үй-жайларындағы еден, қабырға, төбе бетін тегіс, саңылаусыз, жеңіл өңделетін, жуғыш және дезинфекциялауыш құралдардың әсеріне төзімді етіп орындау ұсынылады, едендерді сырғанамайтын етіп жобалау керек.

4.4.2.34 Еден жабындарының шеттерін көтеру және қабырғаға қаратып бітеу керек.

4.4.2.35 «Жұқпалы» және «таза» белдеулер арасында апатты жағдайға душар болған қызметкерлерді өндеуге арналған 1 тордағы душ бөлмесін, ал «таза» белдеуде тамақ қабылдауға арналған буфетті қарастыру ұсынылады.

4.4.2.36 Радиологиялық зертханада еденді, төбені және қабырғаны жуу құралдарына төзімді әлсіз абсорбцияланатын материалдармен жабу керек.

Жұмыс үстелдері тоттануға қарсы, жанбайтын материалмен жабылады, қышқылдармен және сілтілермен жұмыс істеу үшін үстелдер бортиктермен жабдықталады.

4.4.2.37 Аса қауіпті инфекциялар бөлімі зертханасы үй-жайының аудандарын Г қосымшасы бойынша қабылдау керек.

4.4.2.38 Бөлімдерді екі есік орналастырумен жобалайды: біреуі (жедел топ үй-жайына кіретін есігі бар жалпы) - зертхананың «таза» белдеуіне, екіншісі - зертхананың «жұқпалы» белдеуіне санитарлық өткізгіш арқылы.

4.4.2.39 Жұққан материалды қабылдауға және талдауға арналған бөлмелерді жобалау кезінде жеке кіретін есікті қарастыру ұсынылады.

4.4.2.40 «Жұқпалы» аймақта арнайы киімді киюге арналған кабина арқылы белдеудің қалған үй-жайларымен қатынасы бар блокты қарастыру керек.

4.4.2.41 Препаратор мен жуатын бөлмелерді стерилизациялау және автоклав бөлмелері арасына орналастыруға болады.

4.4.2.42 I-II топты патогенді қоздырғыштарымен жұмыс жүргізетін микробиологиялық зертханаларда ықтимал ауру белгілері анықталатын жағдайлар үшін және қоздырғыштардың кіруіне жол берген тұлғаларды үшін қызметкерлерге арналған изолятор қарастыру керек.

4.4.2.43 Бактериологиялық, вирусологиялық зертханаларда, аса қауіпті инфекциялық бөлім зертханаларында, дезинфекциялаушы бөлімдерінде (немесе бөлімшелер) және радиологиялық топтарда жұмыс істейтіндер үшін далаға, үйге киетін, сондай-ақ арнайы киімдерге арналған гардероб қарастыру ұсынылады.

4.4.3 Әкімшілік және тұрмыстық үй-жайлар

4.4.3.1 Қызметтік және тұрмыстық үй-жайлардың ауданын Д қосымшасына сәйкес қабылдау керек.

4.4.3.2 Обаға қарсы құрылу, сыртқа аттану сипаттағы, түздік қалыпта ұзақ болу жұмыстары, және де эпидемиологиялық ушыққан жағдайда, қызметкерлердің қазармалық жағдайда болуындағы ерекше жұмыстарды ескере отырып, жобалау тапсырмасына сәйкес, тұрмыстық үй-жайлар құрамына жатақхананы кіргізуге жол беріледі.

4.4.3.3 Әкімшілік үй-жайларды жобалау кезінде ауданды бір қызметкерге кемінде 6 м² есебінен қабылдау керек.

4.4.3.4 Компьютерлерді орналастыру барысында жұмыс орындарын 4,5 бастап 6 м² дейін қабылдау ұсынылады.

Планшетті дербес компьютерді (ПлДК), ноутбуктерді пайдаланатын бір жұмыс орын ауданын кемінде 2,5 м² етіп қабылдауға жол беріледі.

4.4.3.5 Мониторлары бар жұмыс үстелдері аралығындағы арақашықтық (бір монитор және басқа монитор экраны бетінің сыртына бағытталған) кемінде 2 м, мониторлардың бүйір беттері аралығындағы арақашықтық кемінде 1,2 м қарастыру ұсынылады.

4.4.3.6 Ұйымдастыру бөлімі үй-жайының ауданын Е қосымшасына сәйкес қабылдау ұсынылады.

4.4.3.7 Медициналық мұрағаттар, вестибюлдер, киім жууға арналған үй-жайлар, тұрғындарға арналған санитарлық өткізгіштер, дезинфекциялық камера бөлімдері, персоналға арналған буфет, жөндеу шеберханаларын едені көмкерменің немесе тротуардың деңгейінен кемінде 1,2 м төмен орналасқан цокольдық қабатқа орналастыруға жол беріледі.

Едені көмкерменің немесе тротуардың деңгейінен 0,5 м аспайтын төмен орналасқан цокольдық қабатқа зертханадан басқа барлық үй-жайларды орналастыруға жол беріледі.

4.4.3.8 Санитарлық-эпидемиологиялық қызметтің облыстық, қалалық, аудандық объектілерінде 1 орынға 30 м² кем емес, кемінде 4 м² есебімен дайындалуға арналған бөлмелерді қарастыру керек.

4.4.3.9 Далаға және үйге киетін киімдерді сақтауға арналған шкаф енін кемінде 0,25 м қабылдау керек.

Арнайы киімді сақтауға арналған шкаф ені дезинфекциялық бөлімдер (немесе бөлімшелер) бөлімшелерінде жұмыс істейтіндер үшін кемінде 0,33 м және басқа бөлімшелер үшін кемінде 0,25 м қарастырылады.

4.4.3.10 Буфеттерде отырғызу орындарының санын 6 жұмысшыға 1 орын есебінен қабылдау керек.

4.4.3.11 Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандарын жобалау барысында қызметкерлерге арналған тынығу, жеке және арнайы киімді сақтауға арналған бөлмелер (орындарды), душ, дәретхана бөлу ұсынылады.

4.4.4 Қойма үй-жайлары

4.4.4.1 Қойма үй-жайларының аудандарын Ж қосымшасына сәйкес қабылдау керек.

4.4.4.2 Қоймаға кіші ыдыстағы дезинфекция құралдарын сақтауға арналған металл сөрелер және дезинфекциялық құралдары бар әйнек бөтелкелерді сақтауға арналған ағаш сөрелер орнату керек.

4.4.4.3 Мақсатына байланысты қойма үй-жайларының температурасын 0 °С бастап 20 °С дейін қабылдау ұсынылады.

4.4.4.4 Жертөле қабатына жанатын қаптамадағы жанатын материалдар, тез тұтанғыш және жанғыш сұйықтықтар қоймаларынан басқа қойма үй-жайларын, аппаратураны, реактивтерді, лас киімдерді, тоңазыту камераларын сақтауға арналған және гардероб үй-жайларын орналастыруға жол беріледі.

4.4.4.5 Дезинфекциялаушы құралдарды сақтауға арналған қоймаларда келесі үй-жайларды қарастыру ұсынылады:

- дезинфекциялаушы (стерилизациялайтын), жуу құралдарын, инсектицидтерді, репелленттерді, родентицидтерді, жемдерді жеке сақтауға арналған секторлары бар үй-жай;

- препараттарды беруге арналған үй-жай (сектор);

- қызметкерлерге арналған үй-жай.

4.4.4.6 Дезинфекциялық құралдарды сақтауға арналған үй-жайларды жобалау кезінде ені кемінде 2,1 м есікті сыртынан қарастыру ұсынылады.

4.4.5 Жануархана үй-жайлары

4.4.5.1 Жануархана үй-жайы ауданын И қосымшасына сәйкес қабылдау керек.

4.4.5.2 Иттерді жеке кабиналарға (бокстарға) орналастыру керек. Бір итке арналған аудан өлшемін кемінде 1,5 м² қабылдау ұсынылады. Бокс өлшемдерін жануарлардың ұзындығы мен биіктігіне сәйкес қабылдау керек.

4.4.5.3 Мысықтарды барлық жануарларды орналастыру ауданы бойынша жеткілікті сөрелер (жатақтар) құрылғысы қарастырылатын вольерлерге 5 бастан орналастыру керек. Бір мысық орналасатын ауданды кемінде 0,5 м² қабылдау керек. Вольерге кірер жерде торлы тамбурды жабдықтау ұсынылады.

4.4.5.4 Әрбір жеке үй-жайда тек бір түрдегі жануарды ұстау ұсынылады, осының негізінде үй-жай ауданын жобалауға берілген тапсырмаға сәйкес барлық ықтимал жануарларды қолайлы орналастыру үшін жеткілікті жобалау керек.

4.4.5.5 Жануарларды ұстауға арналған үй-жайларды жобалау барысында торларды және төсеніштерді кейінгі тазалау процесі үшін торлардың дұрыс орналасуын қарастыру ұсынылады.

4.4.5.6 Жұқтырған жануарлармен жұмыс жүргізілетін үй-жайға кіреберісте биіктігі кемінде 0,3 м табалдырық жасау ұсынылады.

4.4.5.7 Жем қорларын азық дайындайтын орында және жануархана қоймасында сақтау үшін арнайы лариермен жабдықтау ұсынылады. Тез бұзылатын өнімдерді тоңазытқышта сақтау керек.

4.4.6 Санитарлық жабдықтарды орналастыру

4.4.6.1 Қызметкерлерге арналған санитарлық тораптар көлемін Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес қарастыру керек.

4.4.6.2 Дезинфекциялық камералар бөлімдерінің санитарлық өткізгіштердегі душ торларының санын санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандарында кемінде қарастыру керек:

- 5 - облыстық;
- 2 - аудандық және қалалық.

4.4.6.3 Жануархана үй-жайларында қызметкерлерге арналған қоспалауыш арқылы суық және ыстық су берілетін раковинаны, сонымен қатар жануарлардың уақытша немесе ұзақ болуына, сондай-ақ өліктерді өртеуге арналған үй-жайларды жуу және тазалау үшін еден деңгейінен 0,2 м аспайтын арақашықтықа шүмектерді қарастыру ұсынылады.

4.4.6.4 Құрамында санатталған (ӨПФ) жануарлар бар - өзгеше патогенді микрофлоралардан бос жануархана, контаминацияның алдын алу үшін су келмейтін үй-жай ұсынылады.

4.5 Сенімділік пен орнықтылықты қамтамасыз ету бойынша ғимараттардың конструктивтік шешімдері

4.5.1 Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет объектілерін жобалаған кезде көтергіш конструкциялар есебін жоғары сейсмикалық әсері бар аумақтарды қоса алғанда, Қазақстан Республикасында қолданылатын нормативтік құжаттар ережелерін ескере отырып жүргізу керек.

4.5.2 Ғимараттардың негізі мен конструкцияларын жобалаған кезде жүктемелер мен әсерлердің есептік мәндерін, ғимараттар мен құрылыстардың жауапкершілік деңгейін ескере отырып, осы сипаттамалардың нормативтік мәндері бойынша сенімділіктің тиісті жеке коэффициентінің көмегімен анықталатын бетон мен арматураның (немесе конструкциялық болаттың) есептік сипаттамаларын пайдалану арқылы есептеу ұсынылады.

4.5.3 Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандарын толық жиналатын темірбетон жүйелері, қаңқа-панель және ірі панель конструкциялары, монолитті темірбетон, кірпіш, жергілікті құрылыс материалдары негізінде, аралас конструктивтік жүйелер мен материалдарды және басқаларын қолдану негізінде жеңілдетілген металл конструкциялардан жобалау керек.

4.5.4 Жеңілдетілген металл конструкциялар тек жеделдетілген құрылыс мақсаттарында, сонымен қатар жаңадан меңгерген немесе жетуі қиын аудандардағы санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандарын салу кезінде қолданылуы мүмкін.

4.5.5 Темірбетон, болат және ағаш конструкцияларды жобалау барысында қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес олардың төзімділігін қамтамасыз ететін шараларды қарастыру ұсынылады.

4.6 Инженерлік желілер мен жүйелерді жобалау

4.6.1 Электр қондырғылары

4.6.1.1 Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандарының электр қабылдағыштар электрмен жабдықтау сенімділігін қамтамасыз етуге қатысты II дәрежеге жатуы керек.

4.6.1.2 Негізгі қоректендіру желісі болмаған жағдайда, құрылғы жұмысын 12 сағаттан кем емес уақытқа қамтамасыз ететін қорғау кешенін, сақтық дабылын және тексеруге жету жүйесін аккумуляторлық қолдаудағы тоқтаусыз қуаттандыратын желімен қамту ұсынылады.

4.6.1.3 Нысан ішіндегі барлық оқшауланған үй-жайлар қолжетімділігі бойынша негізгі үш аймаққа бөлінеді:

- бірінші аймақ - қатынауы шектелмеген үй-жайлар;
- екінші аймақ - лауазымдық тұлғалардың шектелген ортасына қатынау рұқсат етілген үй-жайлар;
- үшінші аймақ - лауазымдық тұлғалардың қатаң шектелген ортасына қатынау рұқсат етілген үй-жайлар.

4.6.1.4 Шаң жинайтын машиналарды қосуға арналған жерге тұйықталған түйіспесі бар штепсель розеткаларын бір-бірінен 15 м аспайтын арақашықтықта дәліздерде, дәрісханаларда, вестибюльдерде, холлдарда және басқа үй-жайларда орналастыру керек.

4.6.1.5 Сонымен қатар ғимаратты жергілікті радио және байланыс құралдарымен жабдықтауға жол беріледі.

4.6.1.6 Екінші электр сағаттарды дәліздерде, вестибюльдерде, оқуға арналған бөлмелерге, қызметкерлермен сабақ өтетін дәрісханаларға және функционалдық қажеттілікке қарай өндірістік үй-жайларға орнату керек.

4.6.1.7 Дабыл беретін электрлік, электрондық қондырғыларды жобалаған және орналастырған кезде өзара радио кедергілердің және электронды жұмыс жабдығына кедергілердің ықтимал пайда болуының алдын алу ұсынылады.

4.6.1.8 Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандарын жобалау барысында өрт хабарлағыштарын (дыбыстық, жарықтық, сөйлеу және т. б.) орналастыруды мақсатты және негізделген түрде жүргізу ұсынылады.

4.6.1.9 Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандарын жобалау барысында өртті бірінші байқаған адамдардың әрекет етуіне есептелген қолмен іске қосылатын жүйелерді қолжетімді орналастыру ұсынылады. Жүйенің жұмыс істеу нәтижесі ғимараттағы басқа тұрғындарға хабарлауы болуы тиіс.

4.6.1.10 Жарықтандыру жүйелерін жобалау барысында ғимаратты аймақтарға бөлуге рұқсат етіледі. Бұл жағдайда қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында шектеулі әрекет ететін аймақтағы элементтер және хабарлағыштар орнатылады.

4.6.1.11 Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандарында сөндіру функциясы болатын (мысалы, регламентті қызмет көрсету кезінде немесе осыған ұқсас жұмыстарды жүргізу кезінде) электрлік техникалық құрылғылардың дұрыс жұмыс істеуіне (қысқа тұйықталулар, желілердің үзілуі, тұйықталулар) мониторинг жүйесін қарастыру ұсынылады.

4.6.1.12 Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандарындағы лифтілерді, жарықтандыруды, жылу беруді және ауа баптауды орталықтандырылған басқару пультімен жабдықтау ұсынылады.

4.6.1.13 Сору шкафтарының желдету жүйелерінің ажыратқыштары оларға жақын, шкафтарға орнатылған аспаптарды қосуға арналған розеткалар сыртқы панельде, газ шүмектері алдыңғы борттарда, штепсель розеткалары сору шкафының сыртындағы немесе шкаф ішіндегі жұмыс үстелінің шет жағында орналасады.

4.6.2 Жарықтандыру

4.6.2.1 Жарық аспаптарын бекет күзетшілерін және тексеріс өткізу пунктіндегі адамдарды соқыратпайтындай етіп орналастыру керек.

4.6.2.2 Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандарының жертіле қабаттарында орналастыруға жол берілген үй-жайларды табиғи жарықтандырусыз жобалауға жол беріледі.

4.6.2.3 Люминесцентті микроскоппен жұмыс жүргізілетін үй-жайда, санитарлық тораптарда, душ бөлмелерінде, персоналға арналған санитарлық өткізгіштерде, жеке гигиена бөлмелерінде және қойма үй-жайларында табиғи жарықты көздемеуге жол беріледі.

4.6.2.4 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет нысандары үй-жайларының жарықтылығын К қосымшасына сәйкес қабылдау керек.

4.6.2.5 Жұмыс бөлмелерінің терезелері оңтүстікке бағытталған жағдайда, зертхана үй-жайларындағы жұмыс үстелдерін тікелей күн сәулесінен қорғау үшін дезинфекциялауыш құралдарға төзімді материалдан жасалған жарықтан қорғайтын қабықтарды қолдану ұсынылады.

4.6.2.6 Жалюзді қолдану шаңның жоғары адсорбциялануы негізінде ұсынылмайды.

4.6.2.7 Жұмыс жарығын барлық ғимарат үй-жайлары, жұмыс істеуге және адамдардың өтуіне арналған ашық кеңістік учаскелері үшін қарастыру ұсынылады.

4.6.2.8 Табиғи жарықтандыруының әртүрлі талаптары және әртүрлі жұмыс режимдердегі аймақтары бар үй-жайларда осындай аймақтарды жарықтандыруды жеке басқаруымен қарастыру ұсынылады.

4.6.2.9 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет нысандарының эвакуация жолдары, жоғары қауіпті аймақтар үшін және үрейленуді ескерту мақсаттарында эвакуациялауды жарықтандыру қарастырылуы ұсынылады. Сонымен қатар ғимараттарда негізгі (жұмыс істеп тұрған) жарықтандырудың қуаты бұзылған жағдайларда апатты жарықтандыру қарастырылуы керек.

4.6.2.10 Ені 2 м дейінгі эвакуация жолдары үшін жарықтығы 1 лк кем емес еденде орталық өту сызығын бойлай көлденең жарықтандыру қарастыруға жол беріледі.

4.6.2.11 Негізгі қоршаулар, сол сияқты ішкі қоршауларды (жарықтығы кемінде 100 лк) жарықтандыруда анықтаған жергілікті учаскелерді есепке ала отырып жарықтандыруды қосу мүмкіндігі болуы тиіс. Периметр бойынша күзет жарықтандыру желісі сыртқы жарықтандыру желісінен жеке орындалады және дербес учаскелерге бөлінеді.

4.6.2.12 Жарықтандыру құрылғыларын, шамдарды жаяу жүргінші жолының бір шетіне орнату ұсынылады; сонымен қатар көп жүретін жаяу жүргіншілердің тротуарын бойлай шам бағдарлағыштарды жерден 23 м интервал арақашықтықта 0,3 бастап 0,4 м дейінгі биіктікте орнату керек.

4.6.3 Сумен қамту және кәріз жүйесі

4.6.3.1 Автоматты өрт сөндіру жүйелерін орнату кезінде өрт сөндіру шүмектерінің және спринклерлік немесе дренчерлік қондырғылардың бір уақытта әрекет етуін ескеру ұсынылады.

4.6.3.2 Өртке қарсы сорғылары бар сорғы қондырғыларын және ішкі өрт сөндіруге арналған гидропневматикалық бактарды жанбайтын материалдардан жасалған I және II деңгейлі отқа төзімділікті ғимараттардың бірінші, цокольдық және жертөлелік қабаттарға орналастыруға жол беріледі. Бұл жағдайда сорғы қондырғыларының және гидропневматикалық бактар тұрған үй-жайлар жылытылатын, өртке қарсы қабырғалармен (арақабырғалармен), аражабындармен қоршалған, сонымен қатар сыртқа немесе баспалдақ торына шығатын жеке есігі қарастырылуы керек.

4.6.3.3 Беріктік, тоттануға төзімділік талаптарын ескере отырып, кәріз жүйелері үшін ҚР ЕЖ 4.01-101 сәйкес пластмасса, шойын, әйнек, мыс құбырлар және тот баспайтын болаттан жасалған құбырларды қарастыру ұсынылады.

4.6.3.4 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет нысандарында сорғыларды және улы, қолайсыз иістерді, газдарды, буларды бөлмейтін өндірістік ағын суларға, сонымен қатар пневматикалық сорғы қондырғыларына арналған қабылдау резервуарларын орналастыруға жол беріледі.

4.6.4 Жылыту, желдету және ауа баптау жүйесі

4.6.4.1 Жылыту-желдету жабдықтарын, ішті жылумен қамту жүйелерінің құбырларын, ауа өткізгіштерді, түтін тартқыштар мен түтіндіктерді жылумен оқшаулауды мыналарда қарастыру керек:

- күйік шалулардың алдын алу үшін;
- жол берілгеннен артық жылуды шығармауды болдырмау үшін;
- ылғал конденсациясын болдырмау үшін;

- құбырлардағы, жылу берілмейтін үй-жайлардағы немесе жасанды салқындатылатын үй-жайларда төселетін жылу таратқыштың қатып қалмауының алдын алу үшін.

4.6.4.2 Ғимараттарды жылумен қамту келесілер бойынша жүзеге асырылуы мүмкін:

- жылу электр орталық (ЖЭО) жылу көздерінен орталықтан жылыту жүйелерінің жылыту желілері бойынша, елді мекеннің, кварталдың, ықшамауданның жылыту көздерінен жылыту желілері бойынша;

- бір ғимаратқа немесе ғимараттар тобына қызмет көрсететін автономды жылу көздерінен (кіріктірме, жапсарлас немесе шатырлы қазандық, когенерациялық немесе жылу соратын қондырғы);

- жеке жылу генераторларынан.

4.6.4.3 Ғимараттарды жылыту жүйелері бірқалыпты жылытуды және жылыту кезеңі ішінде үй-жайларда ауаның қалыпты температураны қамтамасыз ететіндей етіп жобалау ұсынылады. А, Б класты таза ауамен үй-жайға қызмет көрсету үшін жылытуды диспетчерлеу, желдету, ауа баптау үй-жайын қосқанда үй-жай құрамына орталық тазалау және ауа баптау ауа баптағыштарының желдету залын, сонымен қатар электр қалқанды қосу керек.

4.6.4.4 Үй-жайдың ішкі қоршау конструкциялары арқылы жылудың жұмсалуды, егер осы үй-жайлардағы температура айырмасы 3 °C тең және одан кем болса, ескермеуге болады.

4.6.4.5 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет нысандары үй-жайларындағы ауаның есептік температурасын және ауа алмасу еселігін Л қосымшасына сәйкес қабылдау керек.

4.6.4.6 Дәрігерлер бөлмесіндегі, палаталардағы, әкімшілік және қосымша үй-жайлардағы жайлы температураны ұстап тұру мақсаттарында сплит-жүйелерді қолдануға жол беріледі.

4.6.4.7 Үй-жайға апатты желдету жүйелері арқылы түсетін газдар мен буларды шығаруға арналған сору құрылғыларын (торлар немесе келте құбырлар) келесі аймақтарға орналастыру керек:

- жұмысшы - жұмыс аймағы ауасының меншікті салмағынан артық меншікті салмақты газдар мен булар түскен жағдайда шығару үшін;

- жоғарғы - жұмыс аймағы ауасының меншікті салмағынан аз меншікті салмақты газдар мен булар түскен жағдайда шығару үшін.

4.6.4.8 Апатты желдеткішпен жойылатын ауа шығынының орнын толтыру үшін мыналарды қарастыру керек:

- а) ауаның қажетті шығынын қамтамасыз ететін резервті желдеткіштері бар жалпы алмасатын тарту желдету жүйелері;

- б) ауаның қажетті шығыны үшін механикалық немесе табиғи талапты арнайы тарту жүйелері;

- в) автоматты ашылатын ойықтар арқылы ауаның құйылуы.

4.6.4.9 Улау камерасындағы ыдырату 5 бастап 7 кгс/м² дейін қарастырылуы тиіс.

4.6.4.10 Бір жануарға ауа шығыны 1,2 бастап 1,5 л/мин дейін болуы тиіс.

4.6.4.11 Пайдаланылған ауаның жергілікті сору құрылғыларынан шығарылымы дербес арналармен жүзеге асады. Өртүрлі үй-жайлардан ауаны шығаратын, бірақ зияндылығы ұқсас деңгейдегі жергілікті сорғыштар сору желдеткішінің бір жүйесіне бірігуі мүмкін.

4.6.4.12 Желдету жүйелері жабдығын орналастыру үшін тарту және сору

жүйелері үшін жеке арнайы үй-жайларды бөлу керек. Арналы желдету жабдығын дәліздердегі және адамдар көп келмейтін үй-жайлардағы астыңғы төбеге орналастыруы мүмкін.

4.6.4.13 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет нысандарында тамақ дайындайтын үй-жайларды, зертханаларды орталық газбен жабдықтауды қарастыруға жол беріледі.

4.6.4.14 Зертханаларды жасанды талапты және сору шкафтарынан ауаны соруға арналған жеке (дербес) желдету құрылғылары бар тарту-сору желдеткішімен жабдықтау керек. Тарту-сору желдету жүйелерінде химиялық, токсикологиялық, бактериологиялық, вирусологиялық, паразитологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында шығатын жеріне дәл тазалау сүзгісін орнату ұсынылады.

2 класты биологиялық қауіпсіздік бокстарын қолдану барысында сору - желдету жүйесі сүзгілерді орнатпай-ақ қолданылуы мүмкін.

4.6.4.15 Зарарсыздандыратын құрылғыларды үй-жайдан шығатын есікке орнатқан жағдайда бірнеше бокстардың ауа өткізгіштерінің бір сору желдеткіші жүйесіне бірігуі мүмкін.

4.6.4.16 Зиянды және жанғыш булар мен газдарды бөлетін заттармен жұмыстар жүргізілетін сору шкафтарын бу тығыздығына байланысты оларды автоматты қосу арқылы жоғарғы және төменгі сорулармен және сұйықтықтың еденге ағуының алдын алатын бүйірлермен жабдықтау керек.

Сору құрылғылары 0,15 – 0,2 м ашық шкаф есіктеріндегі 0,5 бастап 0,7 м/сек дейінгі шектерде ауаны сору жылдамдығын қамтамасыз етуі тиіс. 1 және 2 класты қауіптілікті аса зиянды заттармен жұмыс істеген кезде ауа жылдамдығы 1 м/сек дейін артуы тиіс.

4.6.4.17 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет нысандарын жобалау барысында ауаны зарарсыздандырудың және желдету жүйелерінде тарту мен сору ауасын дәл сүзудің және ауа тазалығына қойылатын жоғары талаптары бар санитариялық-эпидемиологиялық қызмет үй-жайларындағы ауа баптау арна жүйелерін қолдануға жол беріледі.

4.6.4.18 Ауа тазалығының А, Б, В және Г класты санитариялық-эпидемиологиялық қызметтер нысаны үй-жайларын рециркуляциялық және дәл сүзумен зарарсыздандыру үшін автономды рециркуляциялық қондырғыларды қолдануға жол беріледі.

4.6.4.19 Сұйық азотпен және басқа ауыр газдармен, аэрозольдермен жұмыс істеген кезде сороды тек төменгі аймақта ғана ұйымдастыру керек.

4.6.4.20 Желдету, ауа баптау жүйелері үшін сыртқы ауаны жинауды жер бетінен кемінде 2 м биіктікте таза аймақтан жүргізу керек. Тарту қондырғыларымен берілетін сыртқы ауаны жалпы және дәл тазалау сүзгілерімен тазалау ұсынылады.

4.6.4.21 Пайдаланылған ауаны шығаруды шатырдан 0,7 м жоғары қарастыру ұсынылады. Тиісінше мақсаттағы сүзгілермен тазалағанан кейін ғимарат қасбетіне ауаны шығаруға жол беріледі.

4.6.4.22 Тазалығы А және Б класты үй-жайға берілетін ауаны қондырғыдан

шығатын жердегі микроорганизмдер инактивация тиімділігін А класы үшін кемінде 99 % және Б класы үшін кемінде 95 % , сондай-ақ жоғары тиімділікті сүзгілерге сәйкес келетін сүзу тиімділігін (Н11 - Н14) қамтамасыз ететін құрылғылармен тазалау, зарарсыздандыру ұсынылады.

4.6.4.23 Тарту желдеткіш жүйелерінің ауа өткізгіштерін (ауа баптау) жоғары тиімділікті сүзгілерден кейін (Н11 - Н14) тот баспайтын болаттан немесе тегіс, тоттануға төзімді, шаңға тұрақты беті бар басқа материалдарды қарастыру керек.

4.6.4.24 А класты барлық тазалық үй-жайларында құбырлардың, арматураның жасырын төсемесін қарастыру ұсынылады. Қалған үй-жайларда ауа өткізгіштерді жабық қораптарға орналастыру мүмкін.

4.6.5 Қоқыстарды шығару

4.6.5.1 Медициналық қалдықтарды сұрыптау және уақытша сақтауға арналған үй-жай аудардары 12 м² кем қабылданбауы керек.

4.6.5.2 Қауіптілік деңгейі бойынша медициналық қалдықтарды қауіптіліктің мынадай бес класқа бөлінуі тиіс:

- А класы - қатты тұрмыстық қалдықтарға (ҚТҚ) ұқсас қауіпсіз медициналық қалдықтар;
- Б класы - қауіпті (қатерлі) медициналық қалдықтар;
- В класы - төтенше қауіпті медициналық қалдықтар;
- Г класы - құрамы бойынша өндірістік қалдықтарға жақын медициналық қалдықтар;
- Д класы - радиоактивті медициналық қалдықтар.

4.6.5.3 Медициналық қалдықтарды сақтауға арналған әрбір үй-жайда ыдыстарды жууға, сақтауға және майсыздандыруға арналған жағдай жасауға жол беріледі.

4.6.5.4 Жинауға арналған, сондай-ақ қауіпсіз кәдеге жарату контейнерлері (ЖҚЖК) көлемнің үштен екісінен аспай толтырылуы және бір тәуліктен аспайтын уақытта жиналған жерде сақталуы тиіс.

4.6.5.5 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет нысандарында жинау керек-жарақтарына, жуу және дезинфекциялаушы құралдарға арналған қоймаларды қоқысты сақтауға арналған үй-жайға жақын кемінде 4 м² ауданмен жобалау керек.

4.6.5.6 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет нысандарында вакуумды шаң жинаудың орталықтандырылған және құрама жүйесін қолдануға жол беріледі.

4.6.5.7 Вакуумды шаң жинаудың құрама жүйесін құрастыру кезінде бір реттік қабылдау клапанымен қызмет көрсету радиусы 50 м-ден аспайтындай етіп қабылданады.

4.7 Халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарының қолжетімділігін және ғимаратты пайдалану кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету

4.7.1 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет нысандары аумағында жаяу жүргіншілер жолдарындағы және тротуарларындағы бойлық еңістілікті 5 % артық емес, көлденең еңістілікті 1 % бастап 2 % дейін қабылдау ұсынылады.

Тар жағдайларда немесе күрделі жер бедерлі аудандарда әрқайсысы ұзындығы кемінде 1,5 м еңістілікті бойлай көлденең аралық алаңдарды жайғастыруды 12 м дейін қашықтықта 10 % дейін көлденең еңістілікті ұлғайтуға жол беріледі.

4.7.2 Ғимарат, құрылыс немесе жеке конструкция қабырғаларына орнатылатын керек-жарақтарды және құрылғыларды (пошта жәшіктері, таксофон жабындары, ақпараттық қалқандар және т. б.), сонымен қатар ғимараттың шығыңқы элементтерді кресло-арбаның өтуіне және қозғалуына қажетті кеңістікті тарылпайтындай етіп орналастыру ұсынылады.

4.7.3 Кресло-арбаларды қолданылатын мүмкіндігі шектеулі топтарға жататын жұмысшыларға арналған жұмыс орындарын 5,5 бастап 7,7 м² дейінгі ауданға ұлғайту ұсынылады.

4.7.4 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет нысандары аумақтарындағы жаяу жүргінші жолдарындағы беткі су ағынын су қабылдағыштар мен торлар жолға шықпайтындай етіп орнату керек.

4.7.5 Автомобильдер үшін тұрақтарды орналастырған жағдайда, тұрақтың әрбір қабатындағы шығатын есіктер көрсеткіштердің көмегімен белгіленуі тиіс.

4.8 Қоршаған ортаны қорғау

4.8.1 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет нысандарын жобалаған және салған кезде табиғи ортаны қалпына келтіру бойынша мынадай шараларды қарастыру ұсынылады:

- қалпына келтіруге, тозуына, сондай-ақ топырақтың құндылығын сақтауда алып келетін үдерістер зардабын жою және болдырмау, өсінді қабатын алу және жақсарту бойынша;
- топырақты қалпына келтіру бойынша жобаланған жұмыстарды орындау бөлімінде нысандарды пайдалану және пайдалануға енгізу кезінде экологиялық талаптарды сақтау;
- құрылыс үдерісінде машиналар мен механизмдерді экологиялық қауіпсіз пайдалану бойынша;
- жас көшеттерді сақтауды қамтамасыз ету бойынша;
- шаң, шуыл және зиянды шығарындылар деңгейлерін шектеу бойынша;
- құрылыс кезіндегі жұмыс барысында пайда болған құрылыс қалдықтарын жинау, жою немесе қайта өңдеу бойынша;
- құрылыс алаңдарын құрылыс машиналарының дөңгелектерін жууға арналған құрылғылармен жабдықтау.

4.8.2 Атмосфераға зиянды заттардың түсуін алдын алу мақсатында нысанды жобалау және пайдалану кезінде келесі шараларды қарастыру ұсынылады:

- жергілікті сорғыштар жүйесінен, жалпы ауысатын желдеткіштен шығарылатын ауаны, газдарды және газ тәрізді заттарды тазалау;
- атмосферада зиянды заттардың қалған мөлшерін сейілту;
- құрылыс машиналарын пайдаланған газдардағы уытты заттарды бейтараптандыру және зарарсыздандыру үшін құрылғылармен жабдықтау ұсынылады.

4.8.3 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет нысандарын жобалау және пайдалану кезінде ластану, зиянды әсерлердің алдын алуға бағытталған табиғи су нысандарына ағынды сулардың түсу көлемін азайту мақсатында өндірістік процестерді жетілдіруді жүргізу ұсынылады.

4.8.4 Санитариялық-эпидемиологиялық қызметтер нысандарын жобалау және пайдалану кезінде су ресурстарының бітелуін, ластануын, сарқылуының алдын алуға бағытталған санитариялық және басқа шараларды жүзеге асыруды жүргізу ұсынылады.

5 ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ

5.1 Энергияны үнемдеу және жылу шығынын азайту

5.1.1 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет нысандарын жобалаған кезде энергияны тиімді пайдалануына мүмкіндік туғызатын шаралар қарастыру ұсынылады.

5.1.2 Ғимараттардың энергиялық тиімділігін мыналардың есебінен қарастыру керек:

- тиімді сәулет шешімдері;
- ғимараттың жылумен қорғалу деңгейін экономикалық тұрғыдан дәлелді көтеру;
- терезе конструкцияларының энергиялық тиімділігін қолдану;
- суық көпірлерді болдырмау;
- жылумен жабдықтау және ыстық сумен жабдықтау жүйелерінде дәстүрлі емес жаңартылатын энергия көздерін, қайталама энергетикалық ресурстар жылуын қолдану;
- энергиялық тиімділікті көтеру юойынша басқа шаралар.

5.1.3 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет нысандарының энергетикалық тиімділігін көтеру мақсатында жылыту және желдету жүйелерін жобалау кезінде келесі шараларды қарастыру ұсынылады:

- тігінен жылыту жүйелерінің жылыту аспаптарында орнатылған термостаттармен және тұтынылған жылу энергиясының шығынын өлшегіштермен, жылыту аспаптарындағы термостаттармен, көлденең жылыту жүйелерінде жылу тасымалдауыш шығынын өлшеуіштермен, өлшенген көрсеткіштердің қашықтықтан берілуін қамтамасыз ететін жылу есептеуіштермен жабдықтау;

- жылыту жүйелеріндегі температураны реттеу, оның ішінде автоматты реттеу құрылғыларымен жабдықтау;

- желдету жүйелерін, лифттерді желдетулерге, жылыту жүйелеріндегі судың қозғалуына, ыстық және суық сумен жабдықтауға, жоғары энергетикалық тиімділікті ауа баптау жүйелеріне арналған электр қозғалтқыштармен жабдықтау;

- қысқы мезгілде жұмыс істемейтін уақытта қоғамдық ғимарат үй-жайларында ауа температурасын автоматты төмендету құрылғыларымен жабдықтау;

- механикалық қосылатын және табиғи ағысты автоматты реттелетін сору желдеткішін сыртқы қоршау конструкцияларындағы желдету клапандары арқылы қолдану;

- құйылатын ауаны немесе ыстық сумен жабдықталатын суды қыздыру үшін, соның ішінде жылумен жабдықтаудың жылу сорғыш жүйелерінің көмегімен желдету шығарындыларының жылуын рекуперациялау және жою;

- ғимараттарды желдету жүйелерін оңтайландыратын құрылғылармен жабдықтау (қажеттілік бойынша сыртқы ауаның берілуін автоматты түрде қамтамасыз ететін терезелердегі немесе қабырғалардағы ауа өткізгіш клапандар, құйылатын ауаны қыздыруға арналған сорылған ауаны жылыту кәдеге жаратушыларды, рециркуляцияны қолдану).

5.1.4 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет нысандарын жобалау үдерісінде сумен жабдықтау жүйелерінде нысанның энергиялық тиімділігін арттыруға септігін тигізетін келесі шараларға жол беріледі:

- ғимаратқа немесе ғимарат бөлігіне кіретін жеріне орнатылған судың температурасын автоматты реттейтін құрылғымен ыстық сумен жабдықтауға арналған суды қыздыру үшін жылу алмастырғыштармен жабдықтау;

- ыстық сумен жабдықтау жүйелерінде энергияның циркуляцияға жұмсалған энергиясын төмендететін және ыстық және суық су энергия ресурстарын тұтынуды басқару және есептеудің автоматтандырылған жүйелерімен жабдықталған жылу пунктерін қолдану;

- ғимаратқа кіретін жердегі суық және ыстық сумен жабдықтау жүйелеріндегі су қысымын реттегіштермен жабдықтау;

- дәстүрлі емес жаңартылатын энергия көздерін және қайталама энергетикалық ресурстарын, кәріз жүйелерінің суағарларының төмен потенциалды жылуын рекуперациялау, жою.

5.1.5 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет нысандарының энергиялық тиімділігін арттыру мақсатында нысандарды электр техникалық құрылғылармен жабдықтау бойынша мынадай шараларды қарастыру ұсынылады:

- жалпы пайдалану орындарында энергия үнемдегіш жарықтандыру аспаптарымен жабдықтау;

- жалпы пайдалану орындарында адамдар болмаған жағдайда, жарықтандыруды сөндіруді қамтамасыз ететін жабдықты орнату (қозғалыс датчиктері, ажыратқыштар);

- электр қозғалтқыштар жұмыс істеген кезде реактивті қуатты өтеу құрылғыларымен жабдықтау;

- суды қыздыру және электр энергияны өндіру үшін күн энергиясын қолдану.

5.1.6 Ғимараттың энергиялық тиімділігін арттыру мақсатында жобалау және пайдалану кезінде мынадай шараларды қолдануға жол беріледі:

- суықпен жабдықтау жүйелерінде түнгі уақытта суықты бір жерге шоғырлау үшін салқындату аражабындарын қолдану есебінен шектік жүктемені төмендетуге мүмкіндік беретін құрылғылармен жабдықтау;

- сыртқы қоршау конструкцияларының жылумен қорғау сапаларын сыртқы қабырғалардың жылу техникалық біртектілігін жақсарту есебінен арттыру;

- кіріс топтарының тамбурларында жылу энергиясының ең аз жұмсалуды қамтамасыз ететін екінші есікпен немесе айналмалы есіктермен жабдықтау;

- терезелерді ашуды шектеуіштермен жабдықтау.

5.2 Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану

5.2.1 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет нысандарын жобалау барысында су ресурстарын ұтымды пайдалану бойынша шаралар қарастырылуы керек.

5.2.2 Аумақты жобалау барысында өсімдіктерді кесуге арналған аймақтарды минималдау керек.

5.2.3 Суды тұтыну көлемін қысқарту, сондай-ақ санитариялық-эпидемиологиялық қызмет нысандарын жобалау барысында су есептегіш аспаптарды орнатуды және уақытымен тексеруді қарастыруға жол беріледі.

5.2.4 Суды тұтынуды азайту үшін келесілер ұсынылады:

- шаруашылыққа керек кәріздік суларды пайдалануды ең көп кәдеге асыру үшін зарарсыздандыру және тазаланған, екінші қайтарылған немесе алдын ала тазаланған жаңбыр суларын пайдалану;

- ағынның дымқылдандыру тиімділігін, сондай-ақ суды тиімді пайдалануын арттыратын душқа және қол жуғыш қрандарына шашыратқыштарды орналастыру, аэрацияны пайдалану.

5.2.5 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет нысандарының көгалдандыру жоспарын жобалау барысында құрғақшылыққа төзімді және арнайы күтімді қажет етпейтін өсімдіктерді отырғызу ұсынылады.

А қосымшасы
(міндетті)

Дезинфекциялық бөлімдер немесе бөлімшелер үй-жайларының ауданы

А.1-кестесі - Дезинфекциялық бөлімдер немесе бөлімшелер үй-жайларының ауданы

шаршы метрмен

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
Эвакуация және ошақты дезинфекциялау бөлімі	
1. Дәрігер-дезинфекционист, эпидемиолог және инструктор-дезинфектор көмекшісі бөлмесі	1 жұмыс орнына 4, бірақ кемінде 12
2. Медициналық мейірбикеге (диспетчерге) арналған бөлме	10
3. Эвакуаторлар мен инструктор-дезинфекторларға арналған бөлме	1 жұмысшыға 2, бірақ кемінде 12
4. Инструктор-дезинфекторлар мен дезинфекторлардың далаға, үйге киетін және арнайы киіміне арналған гардероб	1 шкафқа 0,3, бірақ кемінде 6
5. Дезинфекциялық аппаратураны сақтауға арналған үй-жай	6
6. Санитариялық көлікті дезинфекциялық өңдеуге арналған үй-жай	50
Дезинфекциялық камералар бөлімі	
7. Бөлім меңгерушісінің кабинеті	12
8. Қызметкерлерге арналған бөлме	8
9. Жұқтырылған заттар мен киімдерді қабылдауға арналған үй-жай	6
10. Дезинфекциялаушы құралдар қоймасы	4
11. Дезинфекциялық камералардың жүктеу үй-жайы	1 камераға 9
12. Дезинфекциялық камералардың түсіру үй-жайы	1 камераға 12
13. 1 торлы душы бар арнайы киім ауыстыруға арналған кабина	4
14. Киімдер қоймасы: ауыл аудандарының СЭҚ	4
қалалық СЭҚ	8

А.1-кестесі - Дезинфекциялық бөлімдер немесе бөлімшелер үй-жайларының ауданы
(жалғасы)

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
15. Киімдер мен заттарды беруге арналған үй-жай	8
16. Санитариялық өткізгіш:	8
а) күту үй-жайы	8
б) қарау	8
в) 1 аспапты дәретханасы бар шешінуге арналған үй-жай	10+2
г) 1 торлы душ кабинасы	2,5
д) киінуге арналған үй-жай	10
17. Киімді жууға арналған үй-жайлар (ауысымда 50 кг дейінгі киім):	15
а) кір жуу цехы	15
б) кептіру-үтіктеу цехы	18
в) жуатын материалдар қоймасы	4
18. Санитариялық торап 1 унитазға	Талаптарға сәйкес
Алдын алу дезинфекциясы бөлімі	
19. Бөлім меңгерушісінің кабинеті	12
20. Дәрігер-дезинфекционистің, биологтың, эпидемиолог көмекшісінің, энтомологтың бөлмесі	1 жұмыс орнына 4, бірақ кемінде 12
21. Өтініштерді рәсімдеуге арналған үй-жай	8
22. Инструктор-дезинфекторлар үй-жайы	1 жұмысшыға 2, бірақ кемінде 12
23. Дезинфекторлардың далаға, үйге киетін және арнайы киім гардеробы	1 шкафқа 0,3
24. Керек-жарақтарға арналған бөлме	6
26. Жуатын орын	12
26. Санитариялық торап	Талаптарға сәйкес

А.1-кестесі - Дезинфекциялық бөлімдер немесе бөлімшелер үй-жайларының ауданы
(жалғасы)

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
Дератизациялық құралдарды дайындауға арналған зертхана	
27. Зертхана меңгерушісінің кабинеті - инструкторлық	12
28. Дератизациялық құралдарды дайындау цехі	30
29. Дератизациялық құралдарды сақтауға арналған тоңазыту камерасы	8
30. Тамақ негіздері қоймасы	10
31. Беру үй-жайы	4
32. Құрғақ ратацидтерді орау және сақтау үй-жайы	8
33. Уларды сақтауға арналған үй-жай	4
34. Қызметкерлерге арналған бөлме	8
35. Далаға, үйге киетін және арнайы киім гардеробы	Бір шкафқа 0,3, бірақ кемінде 6
36. 1 торлы душ кабинасы	Осы ережелер жинағындағы «Санитарлық қондырғыларды орналастыру» бөліміне сәйкес.
37. Санитарлық торап 1 унитазға	Талаптарға сәйкес
Ескертпе - Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет аудандық нысандардың зарарсыздандыру құралдарын дайындауға арналған зертхана үй-жайларының құрамы мен ауданын қабылдау керек: а) зарарсыздандыру құралдарын дайындау цехы - 24 м² кем емес; б) азық-түлік негізінің қоймасы - 6 м² кем емес; в) сырт киімдерге және арнайы киімге арналған гардероб – 1 шкафқа 0,4 м², бірақ 6 м² кем емес; д) 1 унитазға санитарлық торап - Осы ережелер жинағындағы «Санитарлық қондырғыларды орналастыру» бөліміне сәйкес.	

Б қосымшасы
(міндетті)

Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандарының негізгі үй-жайларының ауданы

Б.1-кестесі - Санитарлық-гигиеналық бөлімнің зертхана бөлімшелері үй-жайларының ауданы

шаршы метрмен

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
Санитарлық-гигиеналық бөлім зертханасы	
1. Коммуналдық гигиена бөлімі: а) таза суды және су қоймаларындағы суды тексеруге арналған үй-жай	Үш жұмысшыдан құралған әрбір бригадаға 18, бірақ кемінде 36
б) ағынды суларды тексеруге арналған үй-жай	Үш жұмысшыдан құралған әрбір бригадаға 18
в) атмосфералық ластануларды және өндірістік емес жабық үй-жайлардағы ауа ортасын тексеруге арналған үй-жай	Үш жұмысшыдан құралған әрбір бригадаға 18
г) сынамаларды іріктеуге және топырақты химиялық талдауға дайындауға арналған үй-жай	18
2. Еңбек гигиенасы бөлімі: а) тексеруге арналған үй-жай	Үш жұмысшыдан құралған әрбір бригадаға 18
3. Тамақтану гигиенасы бөлімі: а) тексеруге арналған үй-жай	Үш жұмысшыдан құралған әрбір бригадаға 18, бірақ кемінде 36
б) жуу үй-жайы	12
4. Тамақ өнімдеріндегі және сыртқы ортадағы қалған улы химикаттардың мөлшерін анықтау жөніндегі бөлім: а) тексеруге арналған үй-жай	Үш жұмысшыдан құралған әрбір бригадаға 18
б) тексеру нәтижелерін рәсімдеуге арналған үй-жай	1 жұмыс орнына 4, бірақ кемінде 12
5. Физика-химиялық тексеру әдістері бөлімі: а) газ хроматографиясына арналған үй-жай	1 хроматографқа 6, бірақ кемінде 18

**Б.1-кестесі - Санитарлық-гигиеналық бөлімнің зертхана бөлімшелері
үй-жайларының ауданы (жалғасы)**

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
б) газ балондарды сақтауға арналған үй-жай	6
в) фотобөлмесі бар спектроскопияға арналған үй-жай	36+8
г) тексеруге дайындауға арналған үй-жай	18
д) шу-діріл аппаратурасын сақтауға арналған үй-жай	18
е) шуыл мен дірілді тексеруге арналған үй-жай	14
ж) электр магниттік өрістерді өлшеу аппаратурасын дайындауға, жөндеуге және баптауға арналған үй-жай	18
з) электр магниттік өрістерді өлшеу нәтижелерін рәсімдеуге арналған үй-жай	1 жұмыс орнына 4,5
и) еңбек физиологиясын тексеру нәтижелерін рәсімдеуге арналған үй-жай	Сол сияқты
к) еңбек физиологиясын тексеруге арналған үй-жай	14
Зертханаға арналған жалпы үй-жайлар (токсикологиялық бөлімнен және радиологиялық топтан басқа)	
6. Зертхана меңгерушісінің кабинеті	12
7. Жуатын-дистилляторлық бөлме	Әрбір зертхана бөліміне 4,5 (физика-химиялық әдістер бөлімін қоспағанда), бірақ кемінде 13,5
Жуу машинасы болған жағдайда, дәл солай	36
8. Таразы	1 таразыға 4, бірақ кемінде 6
9. Реактивтерді сақтауға арналған үй-жай	1 дәрігер-лаборантқа 1, бірақ кемінде 4
10. Қызметкерлерге арналған бөлме	8
11. 1 торлы душ кабинасы	Осы ережелер жинағындағы «Санитарлық қондырғыларды орналастыру» бөліміне сәйкес.
12. Зертхана қызметкерлерінің арнайы киіміне арналған гардероб	1 шкафқа 0,4, бірақ 4 кем емес

**Б.1-кестесі - Санитарлық-гигиеналық бөлімнің зертхана бөлімшелері
үй-жайларының ауданы (жалғасы)**

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
13. Үлгілерді тіркеу, қабылдау және сұрыптау және нәтижелерін беру бөлмесі	8
14. Зертхананың токсикологиялық бөлімі:	
а) улау-ингаляциялық	12
б) химиялық талдауға арналған үй-жай	18
в) патологоанатомиялық зерттеулерге арналған үй-жай	18
г) биохимиялық тексеруге арналған үй-жай	18
д) функционалдық зерттеулерге арналған үй-жай	18
е) таразы бөлмесі	6
ж) жуатын орын	12
з) материалдарды сақтауға арналған бөлме	6
и) персоналға арналған бөлме	8
ж) күкірт сутекті бөлме	18
Радиологиялық топ үй-жайы	
15. Меңгеруші кабинеті	12
16. Дәрігер-гигиенистер бөлмесі	1 жұмыс орнына 4, бірақ кемінде 12
17. Бақылау-өлшеу аспаптарын жөндеуге арналған үй-жай	12
18 Өлшеу бөлмесі	12
19. Сынамаларды қабылдауға арналған үй-жай және жуатын орын	16
20. Сынамаларды сақтауға және өңдеуге арналған үй-жай	12

**Б.1-кестесі - Санитарлық-гигиеналық бөлімнің зертхана бөлімшелері
үй-жайларының ауданы (жалғасы)**

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
21. Радиохимиялық	24
22. Мамандарға арналған жұмыс бөлмесі	1 жұмыс орнына 4, бірақ кемінде 12
23. Таразы бөлмесі	6
24. Радиометриялық	36
25. Радиоактивті заттарды сақтауға арналған үй-жайлар (жертөледе)	6
26. Жылжымалы аппаратураны сақтауға арналған үй-жай	8
27. Реактивтерді сақтауға арналған үй-жай	6+6
28. Үй және арнайы киімдерге арналған гардероб	1 шкафқа 0,3 алайда кемінде 4
29. 1 торлы душ кабинасы	Осы ережелер жинағындағы «Санитарлық қондырғыларды орналастыру» бөліміне сәйкес.

В қосымшасы
(міндетті)

Бактериологиялық зертхана үй-жайларының ауданы

В.1-кестесі - Бактериологиялық зертхана үй-жайларының ауданы

шаршы метрмен

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
Бактериологиялық зертхана	
1. Зертхана меңгерушісінің кабинеті	12
Бактериологиялық бөлім	
2. Ішек инфекцияларын зерттеуге арналған дәрігерлер мен лаборанттардың үй-жайы	1 жұмыс орнына 6, бірақ кемінде 12
3. Фаготиптеуге арналған дәрігерлер үй-жайы	12
4. 30 ү. зерттеуге арналған үй-жай	12
5. Санитарлық бактериология бойынша зерттеуге арналған дәрігерлер үй-жайы	1 жұмыс орнына 6, бірақ кемінде 12
6. Тамшы инфекцияларын зерттеуге арналған дәрігерлер үй-жайы	1 жұмыс орнына 6, бірақ кемінде 12
7. Санитарлық бактериология бойынша зерттеуге арналған лаборанттар үй-жайы	1 жұмыс орнына 6, бірақ кемінде 12
8. Тамшы инфекцияларын зерттеуге арналған лаборанттар үй-жайы	1 жұмыс орнына 6, бірақ кемінде 12
9. Серологиялық зерттеулерге арналған үй-жай	14
10. Себу бөлмесі	1 жұмыс орнына 6, бірақ кемінде 12
11. Бокс алдындағы бөлмелері бар бокстар: санитарлық бактериология бойынша	12
тамшы инфекциялар тобы	12
стерильдігін зерттеуге арналған	12
12. Энтомология үй-жайы	12
13. Гематология үй-жайы	1 жұмыс орнына 6, бірақ кемінде 12
14. Гельминтологиялық зерттеулерге арналған үй-жай	1 жұмыс орнына 9, бірақ кемінде 18

В.1-кестесі - Бактериологиялық зертхана үй-жайларының ауданы
(жалғасы)

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
15. Экспресс-диагностикалауға арналған үй-жай	12
16. Жуатын орын (жуу машинасыз)	18
Жуу машинасын қолданған кезде	36
17. Препараторлық бөлме	1 жұмыс орнына 6, бірақ кемінде 10
18. Стерилизациялау бөлмесі	2 стерилдеу шкафына 15, әрбір қосымша шкафқа - 5
19. Термальдық бөлмелер:	
а) ішек инфекцияларына зерттеуге арналған	кемінде 6
б) санитарлық бактериология бойынша зерттеуге	кемінде 6
в) 43°C температуралық режиммен	кемінде 6
20. Тоңазыту камерасы	Кемінде 6
21. Пайдаланылған инфекциялық материалды және орталарды, ыдыстарды зарарсыздандыруға арналған автоклавтық	1 автоклавқа кемінде 10, қосымша әр автоклавқа кемінде 5
22. Ортаны пісіретін	Кемінде 12
23. Ортаны құюға арналған кіреберісі бар бокс	Кемінде 10
24. Тоңазытқыштарға арналған үй-жай	12
25. Қоймалар:	
стерильді зертханалық ыдыстарға	12
стерильді емес зертханалық ыдыстарға, реактивтерге, арбаларға, контейнерлерге	12
26. Ортаны құюға арналған үй-жай	1 жұмыс орнына 4
27. Термальдық бөлмесі бар ортаны бақылауға және орауға арналған үй-жай	12+6
28. Талдау нәтижелерін қабылдауға, тіркеуге, сұрыптауға және беруге арналған үй-жай	1 жұмыс орнына 6, бірақ кемінде 12
29. Бөлім қызметкерлерінің санитарлық өткізгіші:	
а) үй киіміне арналған гардероб	бір шкафқа 0,4, бірақ кемінде 6

В.1-кестесі - Бактериологиялық зертхана үй-жайларының ауданы
(жалғасы)

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
б) 1 торлы душ кабинасы	Осы ережелер жинағындағы «Санитарлық жабдықты орналастыру» бөліміне сәйкес Ережелер жинағы.
в) арнайы киімге арналған гардероб	бір шкафқа 0,4, бірақ кемінде 6
г) Санитарлық торап	ҚР ҚНЖЕ 3.02-02 сәйкес
30. Қызметкерлерге арналған бөлме	8
31. Сынамаларды жинауға арналған үй-жайлар:	
а) күту аймағы	12
б) талдау нәтижелерін тіркеу және беру	8
в) сынамаларды алуға арналған үй-жай (унитазы және қол жуғышы бар)	3
г) сынамаларды алуға арналған үй-жай (кушеткасы және қол жуғышы бар)	12
д) 1 торлы душ кабинасы	Осы ережелер жинағындағы «Санитарлық қондырғыларды орналастыру» бөліміне сәйкес Ережелер жинағы.
Вирусологиялық бөлім	
32. Бөлім меңгерушісінің кабинеті	Кемінде 12
33. Респираторлық вирустарды сәйкестендіруге арналған үй-жайлар:	
а) дәрігер мен лаборанттың жұмыс бөлмесі	12
б) эмбриондарды жұқтыруға арналған бокс	6
в) зерттеуге арналған бокс	9
г) бокстар үшін жалпы кіреберісі бар бокс	3
34. Энтералдық вирустарды сәйкестендіруге арналған үй-жайлар:	
а) серологиялық зерттеулерге арналған дәрігер мен лаборанттың жұмыс бөлмесі	12
б) өсімділердің тіндеріне жұқтыруға арналған кіреберісі бар бокс	12

В.1-кестесі - Бактериологиялық зертхана үй-жайларының ауданы
(жалғасы)

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
в) материалдарды өңдеуге арналған кіреберісі бар бокс	12+5
35. Тін өсінділерін дайындауға арналған үй-жай:	
а) дәрігер мен лаборанттың жұмыс бөлмесі	12
б) кіреберісі бар бокс	9+3
36. Арбовирустарды сәйкестендіруге арналған үй-жайлар:	
а) дәрігер мен лаборанттың жұмыс бөлмесі	12
б) кіреберісі бар бокс	9+3
37. Экспресс-диагностикаға арналған бөлме	12
38. Серологиялық зерттеуге арналған бөлме	12
39. Кіреберісі бар бокс (өсіндіде және материалдарды өңдеуде МФА қолдану үшін)	9+3
40. Термальдық бөлме	Қондырғы көлеміне байланысты, бірақ кемінде 6
41. Төменгі температуралы тоңазытқыштарға арналған үй-жай	12
42. Шлюзді тоңазыту камерасы	5+3
43. Тоңазыту қондырылған үй-жай	Қондырғы көлеміне байланысты
44. 2 автоклавқа арналған автоклав бөлмесі	15
45. Жуатын орын	Кемінде 12
46. Препараторлық-стерилизациялық	Кемінде 6
47. Ыдыстар, реактивтер, материалдар қоймасы	Кемінде 6
48. Талдау нәтижелерін қабылдауға, тіркеуге, сұрыптауға және беруге арналған үй-жай	Кемінде 8
49. Қызметкерлерге арналған бөлме	Кемінде 8
50. Қызметкерлерге арналған санитарлық өткізгіш:	
а) үй киіміне арналған гардероб	бір шкафқа 0,4, бірақ кемінде 6
б) киім ауыстыруға арналған кабина	2

В.1-кестесі - Бактериологиялық зертхана үй-жайларының ауданы
(жалғасы)

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
в) 1 торлы душ кабинасы	Осы ережелер жинағындағы «Санитарлық қондырғыларды орналастыру» бөліміне сәйкес.
г) арнайы киімге арналған гардероб	бір шкафқа 0,4, бірақ кемінде 6
51. Санитарлық торап 1 унитазға	Талаптарға сәйкес
Ескертпе - Санитарлық-эпидемиологиялық қызметтің аудан нысандарының бактериологиялық зертханаларында бір үй-жайға препараторлық және стерильдеу бөлмесін (ауданы 18 м² кем емес), санитарлық бактериология боксы мен серологиялық зерттеулерге арналған тамшы инфекциялар бокстарын (ауданы 6 м² кем емес) және тамшы инфекцияларын зерттеуге арналған үй-жайларды (ауданы 12 м² кем емес) орналастыруға жол беріледі. Сонымен қатар, санитарлық-эпидемиологиялық қызметтің аудан нысандарының бактериологиялық зертханаларында энтомология және гематология үй-жайлары (ауданы 16 м² кем емес), стерильді емес зертхана ыдыстары, арбалар, контейнерлер және реактивтер қоймалары (ауданы 8 м² кем емес) орналасады.	

Г қосымшасы
(міндетті)

Аса қауіпті инфекция бөлімі зертханаларының үй-жайларының ауданы

Г.1-кестесі - Аса қауіпті инфекция бөлімі зертханаларының үй-жайларының ауданы

шаршы метрмен

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
«Таза» аймақ	
1. Қызметкерлерге арналған санитарлық өткізгіш: а) дала киіміне арналған вестибюль және гардероб (бөлім қызметкерлері үшін жалпы)	18
б) үй киіміне арналған гардероб	бір шкафқа 0,4, бірақ кемінде 6
в) 1 торлы душ кабинасы	Осы ережелер жинағындағы «Санитарлық қондырғыларды орналастыру» бөліміне сәйкес.
г) арнайы киімге арналған гардероб	бір шкафқа 0,4, бірақ кемінде 6
2. Қызметкерлерге арналған бөлме	8
3. Зоопаразитологиялық	12
4. Зерттеу нәтижелерін рәсімдеуге арналған бөлме	12
5. Шыны ыдыс, реактивтер, дезинфекциялық ерітінділер қоймасы	12
6. Ортаны құюға арналған кіреберісі бар бокс	9+3
7. 2 автоклавқа арналған автоклав бөлмесі	15
8. Препараторлық	14
9. Жуатын орын	14
10. Санитарлық торап 1 унитазға	Талаптарға сәйкес
«Жұқпалы» белдеу	
11. Боксы бар бактериологиялық зерттеулерді жүргізуге арналған үй-жай	24+6
12. 2 автоклавқа арналған автоклав бөлмесі	15

Г.1-кестесі - Аса қауіпті инфекция бөлімі зертханаларының үй-жайларының ауданы
(жалғасы)

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
13. Серологиялық зерттеулерге және тапсырмаларға арналған үй-жай	30
14. Экспресс-диагностикалау үй-жайы	12
15. «Жұқпалы» блок: а) жұқтырылған материалды қабылдауға және бөлуге арналған бөлме	8
б) кіреберіс боксы жоқ боксымен ашу бөлмесі	12+6
в) кіреберіс боксы жоқ боксымен биосынамалы (жұқтырылған кеміргіштерге арналған бөлме)	12+3
г) себу бөлмесі	4
д) термальдық	6
е) арнайы киімге киім ауыстыру кабинасы	2+2

Д қосымшасы
(міндетті)

Қызметтік және тұрмыстық үй-жайлар ауданы

Д.1-кестесі - Қызметтік және тұрмыстық үй-жайлар ауданы

шаршы метрмен

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
1. Далаға киетін киім вестибюлі және гардероб	1 қызметкерге 0,28, бірақ кемінде 18
2. Бас дәрігер кабинеті	18
3. Қабылдау бөлмесі	12
4. Бас дәрігер орынбасарының кабинеті	12
5. Әкімшілік-шаруашылық бөлімі жөніндегі бас дәрігер орынбасарының кабинеті	12
6. Шаруашылық меңгерушісінің бөлмесі	12
7. Қызметкерлерді оқытуға арналған дәрісхана	1 орынға 2. Орындар саны - 66 % санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандарының медициналық және инженерлік-техникалық құрам
8. Кинопроекциялық	10
9. Санитарлық ағарту кабинеті	18
10. Медициналық әдебиет кітапханасы	24
11. Инженер кабинеті	12
12. Кассасы бар бухгалтерия	12+4
13. Кеңсе-экспедиция	12
14. Арнайы бөлім	12+8
15. Машинист және диктофон бөлмесі	12
16. Сервер	12
17. Көбейткіш апараттарға арналған бөлме	18
18. Медициналық мұрағат	18
19. Қоғамдық ұйымдар бөлмесі	18
20. Қызметкерлерге арналған буфет	Талаптарға сәйкес

Д.1-кестесі - Қызметтік және тұрмыстық үй-жайлар ауданы
(жалғасы)

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
21. Азаматтық қорғаныс бөлмесі	12
22. Өрт сигнализациясы жөніндегі кезекші бөлмесі	6
23. Шаруашылық керек-жарақтар мен жабдықты жөндеу шеберханасы	18+18
24. Жинау керек-жарақтарына арналған үй-жай	3
25. Жеке гигиена үй-жайы	5
26. Қызметкерлерге арналған санитарлық тораптар (бактериологиялық және вирусологиялық бөлімдерді, аса қауіпті инфекция бөлімін, дезинфекциялық бөлімшені қоспағанда)	Талаптарға сәйкес
27. Қызмет көрсету қызметкерлерінің үй-жайы	8

Е қосымшасы
(міндетті)

Ұйымдастыру бөлімі үй-жайларының аудандары

Е.1-кестесі - Ұйымдастыру бөлімі үй-жайларының аудандары

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
Жалпы гигиена жөніндегі санитар дәрігерлердің және санитар дәрігерлер көмекшілерінің бөлмелері	1 жұмыс орнына кемінде 4, бірақ 12 кем емес
Дәрігер-статистиктердің кабинеттері	1 жұмыс орнына кемінде 4, бірақ 12 кем емес
Медициналық статистиктердің бөлмесі	1 жұмыс орнына кемінде 5,5, бірақ 11 кем емес
Дәрігер-лаборант бөлмесі	12 кем емес

Ж қосымшасы
(міндетті)

Қойма үй-жайларының ауданы

Ж.1-кестесі - Қойма үй-жайларының ауданы

шаршы метрмен

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
1. Жүктеу	8
2. Ыдыстарға арналған үй-жай	100 мың тұрғынға 2,5, бірақ 8 кем емес
3. Биологиялық, емдеу-профилактикалық және диагностикалық препараттарды сақтауға арналған үй-жайлар:	100 мың тұрғынға 6
а) +1 °С бастап +8 °С дейінгі температура режиміндегі камера	500 мың тұрғынға 10
б) - 20 °С температура режиміндегі камера	6
в) беру және тәуліктік сақтау үй-жайы	12
4. Материалдық қойма үй-жайы:	
а) эпидемиологиялық қор қоймасы	18-26
б) реактивтер, зертхана ыдысы және құрғақ орталарды сақтауға арналған қойма	100 мың тұрғынға 5, бірақ 12 кем емес
в) қышқылдар мен аммиакты сақтау	8
г) санитарлық-ағарту жұмыстарына арналған материалдарды сақтау	Жобалауға берілген тапсырма бойынша
5. Дезинфекциялық құралдарды сақтауға арналған үй-жайлар:	
а) дуст, хлорофос, карбофос, инсектополимерлерді, үшхлорометофос-3, перетрумды сақтауға арналған қойма	Әрбір 100 мың тұрғынға 15+3
б) бура, бор қышқылын, борокс, формалин, мүсәтір спиртін және аэрозоль қаптамаларындағы дезинфекциялаушы құралдарды сақтауға арналған қойма	100 мың тұрғынға 8+2
в) орау және дезинфекциялық құралдарды беру	8+6
г) дезинфекциялық аппаратураны сақтауға арналған қойма	18

II қосымшасы
(міндетті)

Жануархана үй-жайларының ауданы

II.1-кестесі - Жануархана үй-жайларының ауданы

шаршы метрмен

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
1. Жануарларды ұстауға арналған, үй-жайлар:	егер олар 100 бастап көп болса, әрбір 20 басқа 10+1
а) ақ түсті егеуқұйрықтар	
б) ақ түсті тышқандар	егер олар 650 бастап көп болса, әрбір 65 басқа 10+1
в) теңіз шошқалары	егер олар 180 бастап көп болса, әрбір 18 басқа 10+1
г) қояндар	егер олар 40 бастап көп болса, әрбір 4 басқа 10+1
д) қойлар	1 басқа 2
е) қораздар	1 басқа 2
ж) автоклав	10
з) жуатын орын	10
и) зарарсыздандырылған керек-жарак қоймасы (торлар, сөрелер және басқалар)	4
2. Карантин	12
3. Оқшаулауыш	12
4. Токсикологиялық бөлімге арналған амалдау үй-жайы	12+12
5. Жануарларды жұқтыруға арналған үй-жайлар:	
а) амалдау (кіреберіс бокстары бар бокстар түрі бойынша)	12+12
б) бақылау жануарларына арналған 8 бокс (жалпы кіреберіс боксы бар)	1 боксқа 2,5
в) автоклав	10
г) жуатын орын	6

И.1-кестесі - Жануархана үй-жайларының ауданы
(жалғасы)

Үй-жайлар	Ауданы, кемінде
д) санитарлық өткізгіш: далаға және үйге киетін киімдерге арналған гардероб	4
1 торлы душ кабинасы	Осы ережелер жинағындағы «Санитарлық қондырғыларды орналастыру» бөліміне сәйкес.
арнайы киімге арналған гардероб	4
6. Ас үй:	
а) жемдерді дайындауға арналған бөлме	18
б) жемдер сақтайтын қойма	8
в) шөп сақтайтын қойма	2
Жануархананың басқа үй-жайлары	
7. Қызметтік	10
8. Далаға, үйге және арнайы киімге арналған гардероб	8
9. Санитарлық торап	Осы ережелер жинағындағы «Санитарлық қондырғыларды орналастыру» бөліміне сәйкес.
10. Қалжыраған жануарларды уақытша сақтауға арналған бөлме	4
11. Ұсақ жануарлардың өліктерін және қалдықтарды өртеуге арналған үй-жай	14
12. Тұзақтарды өңдеуге және жемдерді дайындауға арналған бөлме	12

К қосымшасы
(міндетті)

**Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандары үй-жайларын
жарықтандыру параметрлері**

**К.1-кестесі - Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандары үй-жайларын
жарықтандыру параметрлері**

Үй-жайлардың атауы	Жұмыс беттерін немесе нысандарды жарықтандыру, лк, кем емес	Жарықтандыру нормаланатын	Жол берілген жайлылық көрсеткіші	Жарықтандырудың жол берілген пульсация коэффициенті	Орта талаптары бойынша үй-жайлар сипаттамасы
1	2	3	4	5	6
Жалпы үй-жайлар					
1. Бас дәрігерлер, бас дәрігердің орынбасарларының, бөлімше меңгерушілерінің кабинеттері; шаруашылық меңгерушісінің бөлмелері; санитар дәрігерлердің бөлмелері, шаруашылық меңгерушілерінің бөлмелері; шаруашылық меңгерушісінің бөлмелері; санитар дәрігерлердің, шаруашылық меңгеруші көмекшілерінің бөлмелері; санитар дәрігерлердің, санитар дәрігерлері көмекшілерінің бөлмелері, хатшының жұмыс орны бар қабылдау бөлмесі; персоналмен сабақ өтуге арналған дәрісхана; санитарлық білім беру, медициналық статистиктер кабинеттері; экспедиция; медициналық мұрағаттар; медициналық әдебиет кітапханалары; канцелярия, бухгалтерия; талдау нәтижелерін қабылдауға, тіркеуге, сұрыптауға және беруге арналған бөлме	300*	Г-0,8	40	15	Қалыпты

**К.1-кестесі - Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандары үй-жайларын
жарықтандыру параметрлері (жалғасы)**

Үй-жайлардың атауы	Жұмыс беттерін немесе нысандарды жарықтандыру, лк, кем емес	Жарықтандыру нормаланатын	Жол берілген жайлылық көрсеткіші	Жарықтандырудың жол берілген пульсация коэффициенті	Орта талаптары бойынша үй-жайлар сипаттамасы
1	2	3	4	5	6
2. Машинистерге арналған бөлме және диктофон бөлмелері	400*	Г-0,8	40	10	Сол сияқты
3. Диспетчерлік, дайын жемдерді сақтауға және беруге арналған үй-жай, дезинфекция құралдарын және бактериялық препараттарды орау, беру бөлмелері; қоғамдық ұйым бөлмелері	200*	Г-0,8	60	15	«
4. Биологиялық, емдеу-профилактикалық және диагностикалық препараттарды; реактивтерді; қышқылдарды; дезинфекциялаушы құралдарды сақтайтын үй-жай	100	В-1	-	-	II, IIa класты химиялық белсенділік
5. Дезинфекциялық аппаратураны және керек-жарақтарды, лас және таза киімдерді сақтауға, машиналарды дезинфекциялауға арналған үй-жайлар	75	Еденде	-	-	II, IIa кластары
6. Күту және қызметкерлерге арналған бөлмелер	150	Г-0,8	60	-	Қалыпты
7. Санитарлық өткізгіштер, арнайы киім ауыстыруға арналған кабиналар	75	Еденде	-	-	Дымқыл
II. Зертхана үй-жайлары					
8. Энтомология, гельминтологиялық тексерулер бөлмесі, дәрігер-вирусологтардың, дәрігер-бактериологтардың және лаборанттардың жұмыс бөлмелері, серологиялық тексерулерге,	400*	0,8	40	10	Қалыпты

**К.1-кестесі - Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандары үй-жайларын
жарықтандыру параметрлері (жалғасы)**

1	2	3	4	5	6
патологоанатомиялық тексерулерге арналған бокстар, препаратор, химиялық және биохимиялық зертханалар, күкіртсутекті					
9. Радиометриялық, радиохимиялық, шу мен дірілді тексеруге арналған спектроскопия және полярография; аппаратураны дайындауға, жөндеуге және баптауға; электр магнитті өрістерді өлшеуге арналған үй- жай, еңбек физиологиясын тексеруге арналған, сөндіргіш, жабу-ингаляциялық, бокстары бар ортаны дәнекерлеу, термальды, автоклавты үй- жайлар	300*	Г-0,8 *	40	15	Сол сияқты
10. Жуу бөлмелері	300	Г-0,8	40	15	Дымқыл
* Жергілікті жарықтандыруға арналған қосымша розеткалар. Ескертпелер: 1 3-бағанда Г-0,8 индексімен еденнен 0,8 м деңгейдегі көлденең жарықтандыру белгіленген. 2 Үй-жайларда қыздыру шамының орнына люминесцентті шамдарды қолданған кезде жарықтандыру нормалары (2-баған) жарықтандыру шкаласы бойынша екі сатыға төмендейді.					

Л қосымшасы
(міндетті)

**Ауаның есептік температурасы және санитарлық-эпидемиологиялық қызмет
нысандары үй-жайларындағы ауа алмасуының еселігі**

**Л.1-кестесі - Ауаның есептік температурасы және санитарлық-эпидемиологиялық
қызмет нысандары үй-жайларындағы ауа алмасуының еселігі**

Үй-жай атауы	Суық жыл мезгілдерін- дегі ауаның есептік температура- сы, °С, кем емес	1 сағат құйылуда- ғы ауа алмасуы- ның еселігі	Ескертпе	Сору
І. Радиологиялық топ				
Зертхана үй-жайлары	18	3	5	-
ІІ. Бактериологиялық бөлім				
Дәрігерлер мен лаборанттар үй- жайы, сабақ өтуге арналған бөлмелер	18	1,5	1,5	-
Серологиялық тексеруге арналған үй-жайлар, себінділер, экспресс- диагностикаға арналған үй-жайлар	18	5	6	-
Бокстар	18	6	5	-
Кіреберісі бар бокстар	18	-	10	-
Гельминтологиялық тексерулерге арналған энтомология үй- жайы, ортаға құйғыш	18	5	6	-
Жуатын бөлме: а) жуу машинасыз	18	5	6	-
б) жуу машинасымен	18	3	5	-
Стерилизацияла- натын, автоклавты	18	1	3	-

Л.1-кестесі - Ауаның есептік температурасы және санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандары үй-жайларындағы ауа алмасуының еселігі (жалғасы)

Үй-жай атауы	Суық жыл мезгілдеріндегі ауаның есептік температурасы, °С, кем емес	1 сағат құйылудағы ауа алмасуының еселігі	Ескертпе	Сору
Термальдық бөлмелер	Технология талабы бойынша	-	-	Ауаның ішкі температурасы технологиялық жабдықпен қамтамасыз етіледі
8. Талдау нәтижелерін қабылдауға, тіркеуге, сұрыптауға және беруге арналған бөлме	18	1	3	-
III. Вирусологиялық бөлім және аса қауіпті инфекциялар бөлімінің зертханасы				
1. Респираторлы, энтеральды вирустарды сәйкестендіруге арналған тін өсінділерін дайындауға арналған үй-жайлар:	18	5	6	-
а) дәрігерлер мен лаборанттардың жұмыс бөлмелері	18	5	6	-
б) бокстар	18	5	6	-
кіреберісі бар бокстар	18	6	5	-
в) бокстар	18	6	5	-
Тін өсінділерін дайындауға арналған кіреберісі бар бокстар	18	-	10	-

Л.1-кестесі - Ауаның есептік температурасы және санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандары үй-жайларындағы ауа алмасуының еселігі (жалғасы)

Үй-жай атауы	Суық жыл мезгілдеріндегі ауаның есептік температурасы, °С, кем емес	1 сағат құйылудағы ауа алмасуының еселігі	Ескертпе	Сору
2. Арбовирустерді сәйкестендіруге арналған үй-жай: а) дәрігерлер мен лаборанттардың жұмыс бөлмелері	18	5	6	-
б) бокстар	18	5	6	-
в) кіреберісі бар бокс	18	-	10	-
3. Бактериологиялық тексерулерді жүргізуге арналған бөлмелер, тұзақтарды өңдеуге және жемдерді дайындауға арналған бөлмелер, ашылатын	18	3	6	-
4. Кеміргіштерді жұқтыруға арналған бөлмелер (биосынамалы)	18	8	10	-
Ескертпе - Л.1-кестеде берілмеген санитарлық-эпидемиологиялық қызмет үй-жайларындағы есептік температураны және ауа алмасуының еселігін ҚР ЕЖ 4.02-101 сәйкес келетін тарауларына сәйкес қабылдау керек.				

ӘОЖ 725.517

МСЖ 91.040.99

Түйінді сөздер: санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нысандары, зертхана, жануархана, дезинфекция, радиологиялық топ, «таза» аймақ, жұқпалы аймақ, контаминация, физика-химиялық тексеру әдістері, токсикология

СОДЕРЖАНИЕ

ВВЕДЕНИЕ	V
1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ	1
2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ	1
3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ	2
4 ПРИЕМЛЕМЫЕ РЕШЕНИЯ	2
4.1 Общие положения	2
4.2 Пожарная безопасность	3
4.3 Градостроительные решения	5
4.4 Объемно-планировочные решения	6
4.4.1 Помещения отделений	6
4.4.2 Лабораторные помещения	7
4.4.3 Административные и бытовые помещения	11
4.4.4 Складские помещения	12
4.4.5 Помещения вивария	12
4.4.6 Размещение санитарного оборудования	13
4.5 Конструктивные решения зданий по обеспечению надежности и устойчивости	13
4.6 Проектирование инженерных сетей и систем	14
4.6.1 Электрооборудование	14
4.6.2 Освещение	15
4.6.3 Водоснабжения и канализация	16
4.6.4 Система отопления, вентиляции и кондиционирования	17
4.6.5 Мусороудаление	19
4.7 Обеспечение доступности для маломобильных групп населения и безопасности при эксплуатации здания	20
4.8 Охрана окружающей среды	20
5 ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЕ И РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ	21
5.1 Экономия энергии и сокращение расходов тепла	21
5.2 Рациональное использование природных ресурсов	23
Приложение А (обязательное) Площадь помещений дезинфекционных отделов или отделений	24
Приложение Б (обязательное) Площади основных помещений объектов санитарно-эпидемиологических служб	27
Приложение В (обязательное) Площадь помещений бактериологической лаборатории ...	31
Приложение Г (обязательное) Площади помещений лаборатории отдела особо опасных инфекций	35
Приложение Д (обязательное) Площадь служебных и бытовых помещений	37
Приложение Е (обязательное) Площади помещений организационного отдела	39
Приложение Ж (обязательное) Площадь помещений складов	40
Приложение И (обязательное) Площадь помещений вивария	41

Приложение К (обязательное) Параметры освещенности помещений объектов санитарно-эпидемиологических служб	43
Приложение Л (обязательное) Расчетная температура воздуха и кратность воздухообмена в помещениях объектов санитарно-эпидемиологических служб	46

ВВЕДЕНИЕ

Данный документ разработан в рамках реформирования нормативной базы строительной отрасли Республики Казахстан, в соответствии с положениями параметрического метода нормирования.

Настоящий свод правил разработан в соответствии с требованиями действующих нормативно-правовых актов и предназначен для проектирования зданий объектов санитарно-эпидемиологических служб, строящихся на территории Республики Казахстан.

Настоящий свод правил не является единственным способом выполнения требований, установленных в строительных нормах «Проектирование объектов санитарно-эпидемиологических служб».

Метод приемлемых решений принимается с учетом уровня эксплуатации здания, факторов риска, связанных с опасностями для пользователей зданий, характером возможной опасности (внутренней или внешней), количеством пользователей (посетители, персонал), продолжительностью занятости людьми, в том числе уязвимыми группами населения и др.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ
СВОД ПРАВИЛ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ПРОЕКТИРОВАНИЕ ОБЪЕКТОВ САНИТАРНО-ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКИХ
СЛУЖБ

DESIGN OF OBJECTS OF SANITARY AND EPIDEMIOLOGICAL SERVICES

Дата введения - 2015-07-01

1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ

1.1 Настоящий свод правил устанавливает приемлемые решения к планировке территории, объемно-планировочным, конструктивным решениям и инженерным сетям для проектирования с учетом потребностей маломобильных групп населения объектов санитарно - эпидемиологических служб.

1.2 Настоящий свод правил распространяется на проектирование новых и реконструируемых объектов санитарно-эпидемиологических служб.

1.3 При проектировании объектов санитарно-эпидемиологических служб, помимо настоящего свода правил, следует соблюдать требования других нормативных документов, действующих на территории Республики Казахстан.

2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ

Для применения настоящего свода правил необходимы следующие ссылочные нормативные документы:

СП РК 3.01-101-2013* Градостроительство. Планировка и застройка городских и сельских населенных пунктов.

СП РК 4.01-101-2012 Внутренний водопровод и канализация зданий и сооружений.

СП РК 4.02-101-2012* Отопление, вентиляция и кондиционирование воздуха.

Примечание - При пользовании настоящим государственным нормативом целесообразно проверить действие ссылочных документов по информационным каталогам «Перечень нормативных правовых актов и нормативных технических документов в области архитектуры, градостроительства и строительства, действующих на территории Республики Казахстан», «Каталог национальных стандартов и национальных классификаторов технико-экономической информации РК» и «Каталог межгосударственных стандартов», составляемым ежегодно по состоянию на текущий год, и соответствующим ежемесячно издаваемым информационным бюллетеням - журналам и информационным указателям стандартов, опубликованным в текущем году. Если ссылочный документ заменен (изменен), то при пользовании настоящим нормативом следует руководствоваться замененным (измененным) стандартом, если ссылочный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.

Издание официальное

3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

В настоящем своде правил применяются термины и определения, приведенные в нормативных документах, относящихся к данному объекту, а также следующие термины с соответствующими определениями:

3.1 Бактериологическая лаборатория: Лаборатория, выполняющая исследования по выделению бактерий из биологического материала и объектов окружающей среды, определению антигенов и антител.

3.2 Контаминация: (от лат. contaminatio) - процесс загрязнения биологического материала другим.

3.3 Заразная зона: Помещение или группа помещений лаборатории, где осуществляются манипуляции с патогенными биологическими агентами или вероятным на зараженность патогенным биологическим агентом, материалом и их хранение.

3.4 Лаборатория: Организация или ее структурное подразделение, выполняющее экспериментальные, диагностические или производственные работы с патогенными биологическими агентами и (или) токсинами.

3.5 Медицинские отходы: Отходы, образующиеся в процессе оказания медицинских услуг и проведения медицинских манипуляций.

3.6 Паразитологическая лаборатория: Лаборатория, выполняющая исследования по выявлению гельминтов и простейших в биологическом материале и объектах окружающей среды.

3.7 Полимеразная цепная реакция (ПЦР): Реакция, основанная на многократном увеличении числа копий фрагмента ДНК-РНК (амплификации), что позволяет обнаружить специфический участок генома исследуемого микроорганизма.

4 ПРИЕМЛЕМЫЕ РЕШЕНИЯ

4.1 Общие положения

4.1.1 Проектирование, строительство и реконструкция объектов санитарно-эпидемиологических служб должны осуществляться в соответствии с требованиями настоящего свода правил и других нормативных документов, устанавливающих правила проектирования, а также строительства на территории Республики Казахстан.

4.1.2 При проектировании объектов санитарно-эпидемиологических служб с помещениями, предназначенными для размещения лабораторий, рекомендуется обеспечить, чтобы к ограждению не примыкали пристройки кроме зданий, являющихся частью прилегающей территории.

4.1.3 Окна первых этажей зданий, в которых предусмотрено расположение лабораторий, выходящие на неохраняемую территорию, должны оборудоваться металлическими решетками.

4.1.4 Дезинфекционные станции должны специализироваться на следующих видах деятельности:

- профилактическая общая дезинфекция помещений;
- дератизационные и дезинсекционные работы;
- другие соответствующие виды деятельности.

4.1.5 При размещении лифтов в объектах санитарно-эпидемиологических служб рекомендуется использовать пассажирские лифты грузоподъемностью от 400 до 750 кг (от 4 до 11 человек) и скоростью не менее 1,5 м/с.

4.1.6 При размещении лифтов общего пользования и служебно-хозяйственных следует использовать лифты грузоподъемностью от 1000 до 1500 кг (от 14 до 21 человека) и скоростью от 1 до 3,5 м/с.

4.1.7 Глубину тамбуров рекомендуется принимать не менее чем 2/3 ширины створки двери.

4.1.8 Дверная коробка выполняется из стального профиля. Допускаются деревянные дверные коробки, усиленные стальным уголком $0,03 \times 0,04 \times 0,005$ м, закрепленным в стене стальными ершами (костылями) диаметром не менее 0,012 м.

4.1.9 По конструкции тамбуры допускается проектировать встроенными в стену, пристроенными изнутри или снаружи.

4.1.10 При проектировании объектов санитарно-эпидемиологических служб допускается предусматривать сквозные коридоры (при двухстороннем освещении с торцов), тупиковые, со световыми карманами (при освещении с одной стороны).

4.1.11 При проектировании объектов санитарно-эпидемиологических служб максимальную длину коридора при двухстороннем освещении с торцов следует принимать не более 48 м, при освещении с одного торца - не более 24 м. При большей длине рекомендуется устраивать световые карманы не более чем через 24 м, при планировке первого светового кармана его следует размещать от освещаемого торца не более чем на 30 м.

4.2 Пожарная безопасность

4.2.1 Противопожарные требования к объектам санитарно-эпидемиологических служб следует принимать в соответствии с требованиями настоящего свода правил и других нормативных документов в области пожарной безопасности, действующих на территории Республики Казахстан.

4.2.2 Противопожарные стены допускается устанавливать непосредственно на конструкции каркаса здания, выполненной из негорючего материала.

4.2.3 Допускается в наружной части противопожарной стены размещать окна, двери, ворота с ненормируемыми пределами огнестойкости на расстоянии над кровлей примыкающего отсека не менее 8 м по вертикали и не менее 4 м от стен по горизонтали.

4.2.4 При размещении противопожарных стен или перегородок в местах примыкания одной части здания к другой под углом следует предусмотреть, чтобы расстояние по

горизонтالي между ближайшими гранями проемов, расположенных в наружных стенах, было не менее 4 м. Участки стен, примыкающих к противопожарной стене или перегородке под углом, на длине не менее 4 м следует выполнять из негорючих материалов.

При расстоянии между указанными проемами менее 4 м их следует заполнять противопожарными дверьми или окнами 2-го типа.

4.2.5 Ограждающие конструкции переходов между зданиями (корпусами) могут иметь предел огнестойкости на одну ступень ниже огнестойкости основного здания (корпуса). При этом стены в местах примыкания к ним переходов следует предусмотреть с пределом огнестойкости не ниже REI 150, а двери в проемах этих стен, ведущие в переходы или тоннели, следует предусматривать противопожарными 1-го типа.

4.2.6 Для помещений, предназначенных для одновременного пребывания более 10 человек, с каждого этажа рекомендуется предусматривать не менее двух эвакуационных выходов.

4.2.7 Если эвакуационный выход из помещения ведет в коридор, наружу или в лестничную клетку через смежное помещение, то расстояние от наиболее удаленного рабочего места этого помещения до выхода из смежного помещения принимается по наиболее опасной категории одного из смежных помещений.

4.2.8 В объектах санитарно-эпидемиологических служб эвакуационные выходы из поэтажных коридоров в лестничные клетки допускается предусматривать через лифтовые холлы (проходные лифтовые холлы) при условии установки в шахтах лифтов противопожарных дверей с пределом огнестойкости не менее EI 30.

4.2.9 В лестничных клетках, предназначенных для эвакуации людей как из надземных этажей, так и из подвального или цокольного этажа, следует предусматривать обособленные выходы наружу из подвального или цокольного этажа, отделенные на высоту одного этажа глухой противопожарной перегородкой 1-го типа.

Уклон маршей лестниц в надземных этажах следует принимать не более 1:2.

4.2.10 Уклон маршей лестниц, ведущих в подвальные и цокольные этажи, на чердак, а также лестниц в надземных этажах, не предназначенных для эвакуации людей, допускается принимать 1:1,5.

4.2.11 Уклон пандусов на путях передвижения людей следует принимать не более:

а) внутри здания – 1:6;

б) снаружи – 1:8;

в) на путях передвижения лиц с инвалидностью на колясках внутри и снаружи здания – 1:12.

4.2.12 При наличии работающих лиц с инвалидностью с нарушениями опорно-двигательного аппарата ширину марша лестницы следует принимать не менее 1,2 м.

4.2.13 Для огнестойких зданий расстояние между лестницами следует принимать не более 80 м.

4.2.14 Ширину маршей и лестничных площадок рекомендуется определять в зависимости от значимости лестницы и числа людей, пользующихся ею. Ширину марша следует принимать не менее 0,9 м в случае, если лестницей пользуются не более 5

человек. Ширину марша основных лестниц следует принимать не менее 1,2 м и не более 2,4 м (при большей расчетной ширине допускается устанавливать на марше промежуточные перила с поручнем).

4.2.15 В целях обеспечения равномерности движения по лестнице и избежания несчастных случаев (особенно в аварийных условиях) целесообразно лестничные марши проектировать одной длины, а подступеньки - одинаковой высоты.

4.2.16 Количество ступеней в одном марше основных лестниц следует принимать не менее 3 и не более 18.

4.2.17 При организации выходов в лестничные клетки, минуя лифтовый холл (непроходные лифтовые холлы), в лифтовых шахтах могут устанавливаться обычные двери при отделении лифтового холла противопожарными перегородками 1-го типа.

4.2.18 Допускается в лифтовых холлах предусматривать вместо противопожарных дверей 2-го типа устройство дверей с деревянными полотнами и заполнением армированным стеклом остекленной части двери с оборудованием дверей устройствами для самозакрывания с уплотнением в притворах.

4.2.19 Ширину коридора следует рассчитывать в соответствии с интенсивностью людских потоков, но не менее 1,5 м для главных и не менее 1,25 м - для второстепенных коридоров в объектах санитарно-эпидемиологических служб, по которым могут эвакуироваться более 15 человек.

4.2.20 Двери в коридорах рекомендуется оборудовать таким образом, чтобы они открывались по пути эвакуации.

4.2.21 Площадь зоны обнаружения очага пожара следует разделять на зоны не более 2000 м².

4.3 Градостроительные решения

4.3.1 Лаборатории следует размещать в самостоятельном здании, во встроенно-пристроенных помещениях или на отдельных этажах здания организации.

4.3.2 Площадь земельных участков для объектов санитарно-эпидемиологических служб следует принимать не менее:

- 0,5 га - для районных;
- 0,8 га - для республиканских, областных научных центров, противочумных станций, дезинфекционной станции.

Примечание - Площадь земельных участков для городских санитарно-эпидемиологических служб при наличии дезинфекционного отдела или отделения в составе санитарно-эпидемиологических служб допускается принимать не менее 1 га.

4.3.3 Расстояние между зданием вивария, жилыми и общественными зданиями следует принимать не менее 50 м.

4.3.4 Количество машино-мест следует принимать в соответствии с требованиями СП РК 3.01-101, а также с заданием на проектирование.

4.3.5 Земельные участки объектов санитарно-эпидемиологических служб следует ограждать. Вдоль ограждения следует предусматривать полосу зеленых

насаждений шириной до 5 м. Высоту ограждения рекомендуется принимать не более 1,6 м.

4.3.6 Для ограждения допускается использовать деревянные, металлические, решетчатые или сетчатые заборы.

4.3.7 Рекомендуется устанавливать контрольно-пропускной пункт (далее КПП). Их количество должно быть минимальным и достаточным, чтобы обеспечивать необходимую пропускную способность людей и транспортных средств.

4.3.8 В зависимости от пропускного режима следует предусматривать специальное помещение для хранения пропусков или автоматических карточек.

4.3.9 На территории дезинфекционных станций и противочумных организаций следует предусматривать гараж-стоянку для специального автотранспорта, а также складские помещения.

4.4 Объемно-планировочные решения

4.4.1 Помещения отделений

4.4.1.1 Площадь кабинетов заведующих отделами и оперативными отделениями санитарно-гигиенических отделов (отделений коммунальной гигиены, гигиены труда, гигиены питания, гигиены детей и подростков) следует принимать не менее 12 м², площадь комнат медицинских статистиков, комнат санитарных врачей и их помощников, комнат инженеров и техников - следует принимать из расчета не менее 4 м² на 1 рабочее место, но не менее 12 м².

4.4.1.2 Площадь кабинетов заведующих эпидемиологическими, противозидемическими и паразитологическими отделениями следует принимать не менее 12 м².

4.4.1.3 Площадь комнат медицинских статистиков, врачей эпидемиологов, паразитолога, энтомолога, а также их помощников следует принимать из расчета не менее 4 м² на 1 рабочее место, но не менее 12 м².

4.4.1.4 Площадь кабинета заведующего дезинфекционным отделом следует принимать не менее 12 м², площадь комнат врачей - дезинфекционистов, помощников эпидемиологов, инструкторов-дезинфекторов и дератизаторов - из расчета не менее 4 м² на 1 рабочее место, но не менее 12 м².

4.4.1.5 Площади помещений дезинфекционных отделов или отделений следует принимать по Приложению А.

4.4.1.6 Для помещений приема инфицированных вещей, белья, выдачи белья, вещей, помещения для ожидания, переодевания, приготовления дератизационных приманок рекомендуется предусмотреть отдельные входы снаружи.

4.4.1.7 Для загрузочных помещений дезинфекционных камер рекомендуется предусматривать сообщение с разгрузочными помещениями камер через кабины для переодевания специальной одежды с душем на 1 сетку.

4.4.1.8 Санитарные узлы для сотрудников отделения эвакуации и очаговой дезинфекции, а также для сотрудников отделения профилактической дезинфекции допускается предусматривать общими.

4.4.1.9 При проектировании помещений для работников дезинфекционного отдела рекомендуется предусматривать места для хранения, дегазации и стирки спецодежды, средств индивидуальной защиты.

4.4.1.10 При проектировании помещений для персонала рекомендуется предусматривать душевые кабины, туалеты, оборудование шкафами для хранения рабочей и личной одежды работников, средств индивидуальной защиты.

4.4.1.11 При проектировании дезинфекционного отдела рекомендуется предусматривать отдельные специально оборудованные помещения для:

- а) выдачи дезинфекционных средств;
- б) приготовления дезинфицирующих растворов;
- в) хранения дезинфицирующих растворов;
- г) обеззараживания белья.

4.4.1.12 При проектировании дезинфекционного отдела рекомендуется предусматривать специальные помещения, предназначенные для фасовки, приготовления рабочих растворов, эмульсий, приманок, импрегнации белья инсектицидами, репеллентами с последующей сушкой и т.д., такие помещения следует оборудовать приточно-вытяжной вентиляцией.

4.4.1.13 Ширину проемов дверей в стерилизационных следует принимать не менее 1,2 м, в лабораторных помещениях, комнатах и кабинетах - не менее 0,9 м.

4.4.1.14 Помещения для хранения мелкотарных дезинфекционных средств следует оборудовать стеллажами и полками, также рекомендуется обеспечить оснащение принудительной приточно-вытяжной вентиляцией и охранной сигнализацией.

4.4.1.15 При необходимости, термальные, холодильные камеры допускается заменять помещениями, в которых размещаются термостаты и холодильники.

4.4.1.16 На дверях помещений отделений рекомендуется вывешивать таблички с указанием назначения кабинета.

4.4.2 Лабораторные помещения

4.4.2.1 Ориентацию окон лабораторных комнат для бактериологических исследований, для приема и разбора инфекционного материала, а также вскрыточных для географической широты южнее 55° северной широты рекомендуется принимать по сторонам света: С, СЗ, СВ, ЮВ, В; севернее 55° северной широты С, СЗ, СВ, В, ЮВ, Ю.

4.4.2.2 Двери рекомендуется оборудовать запирающими устройствами.

4.4.2.3 Ширину помещений следует принимать:

- лаборатории - не менее 2,8 м;
- боксы - не менее 1,4 м;
- коридоры в лабораторных отделениях - не менее 2 м.

4.4.2.4 Глубину помещений лабораторий, оборудованных химическими столами и вытяжными шкафами, рекомендуется принимать не менее 4,5 м.

4.4.2.5 Ширину основных проходов к рабочим местам или между двумя рядами оборудования следует предусматривать не менее 1,5 м с учётом выступающих конструкций.

4.4.2.6 Площадь помещений лабораторий санитарно-гигиенического отдела следует принимать по Приложению Б.

Площадь помещений для исследования в лабораториях следует принимать из расчета на 1 бригаду или на оборудование.

4.4.2.7 Отделения коммунальной гигиены, гигиены труда, гигиены питания по определению остаточных количеств ядохимикатов, физико-химических методов исследований, предусматриваемые в составе лаборатории, рекомендуется располагать на одном этаже. При необходимости размещения этих отделений на двух этажах моечную и весовую следует предусматривать на каждом этаже.

4.4.2.8 Сероводородные помещения в отделениях лаборатории коммунальной гигиены следует предусматривать при количестве работающих в отделениях более трех врачей-лаборантов, а в отделениях лаборатории гигиены труда и гигиены питания - пять врачей-лаборантов и более.

4.4.2.9 Моечные в отделениях лаборатории гигиены питания следует предусматривать при количестве работающих - четыре врача-лаборанта и более.

4.4.2.10 Комнаты персонала и гардеробные для спецодежды сотрудников лаборатории санитарно-гигиенического отдела допускается объединять в одно помещение.

4.4.2.11 Площади помещений бактериологической лаборатории следует принимать по Приложению В.

4.4.2.12 Площадь помещений для исследования бактериологической инфекции в лабораториях следует принимать из расчета на 1 бригаду или оборудование и предусматривать на 4 рабочих места.

4.4.2.13 Количество рабочих мест в помещениях для исследования на кишечные инфекции следует определять по числу врачей-бактериологов и одного лаборанта на каждого врача-бактериолога.

Количество рабочих мест в помещениях для исследования по санитарной бактериологии, капельных инфекций определяется на полный состав врачей-бактериологов и лаборантов.

4.4.2.14 Комнаты врачей эпидемиологов, энтомологов и их помощников следует предусматривать на одну - две врачебные бригады.

4.4.2.15 Бактериологические лаборатории следует размещать не выше второго этажа объектов санитарно-эпидемиологических служб и предусматривать не менее двух входов.

4.4.2.16 В помещениях для приема анализов рекомендуется предусматривать отдельный вход снаружи.

4.4.2.17 В «заразной» зоне рекомендуется размещать помещения для приема анализов, для исследования на кишечные инфекции, автоклавные, посевные, термальные.

4.4.2.18 В «заразной» зоне количество помещений для проведения бактериологических исследований с предбоксиками следует принимать по перечню изучаемых особо опасных инфекций (чума, холера, сибирская язва и другие, характерные для каждого региона), т.е. для противочумной службы (далее ПЧС) не менее 3, противочумных отделений (далее ПЧО) не менее 2 и противоэпидемических отрядов (ЭО).

4.4.2.19 «Заразных» блоков на ПЧС следует предусматривать два, второй предназначен на случай поступления больного (трупа) с подозрением на особо опасные инфекции (далее ООИ), а также для изучения свойств поступающих полевых штаммов возбудителей ООИ.

4.4.2.20 Разрешается предусматривать набор помещений для музея живых культур (МЖК) в составе приемно-сортировочного, бактериологического, писчего боксов и хранилища.

4.4.2.21 Рекомендуется предусматривать лаборатории для полимеразной цепной реакции (далее ПЦР) и имуноферментного анализа (ИФА) в ПЧС и ПЧО.

4.4.2.22 Комнаты для разлива сред предусматриваются в отделении при количестве врачей-бактериологов от 6 и более, проводящих исследования кишечных инфекций. Площадь помещения определяется из расчета 1 рабочее место на 2 врача-бактериолога.

4.4.2.23 Комнаты для экспресс - диагностики, для регистрации, сортировки анализов и выдачи результатов исследований, автоклавные препаратные - стерилизационные, моечные, предусмотренные отдельно для бактериологических, а также вирусологических отделений, можно объединять.

4.4.2.24 Потребность в автоклавах (стерилизация под давлением) и стерилизационных шкафах в бактериологическом отделении следует определять для стерилизации посуды из расчета не менее 54 л объема, примерно, на 10 000 анализов в год, но не менее двух - для стерилизации питательных сред, объемом не более 75 л каждый.

4.4.2.25 Кладовые стерильной посуды предусматриваются при количестве 8 врачей-бактериологов и более, работающих в отделении.

4.4.2.26 Площади объединенных помещений следует принимать равными площадям помещений бактериологических лабораторий, при этом площадь моечной следует увеличить на 8 м² или более.

4.4.2.27 В вирусологических отделениях рекомендуется предусматривать два входа. При одном из входов в отделение следует располагать санитарный пропускник.

В «заразной» зоне следует размещать помещения для идентификации вирусов, экспресс - диагностики, термальные, для холодильников, автоклавные, для регистрации, приема, сортировки и выдачи результатов анализов, комнаты для занятий.

4.4.2.28 Рекомендуется предусматривать отдельные туалеты для персонала и обследуемых лиц при наличии в лаборатории пункта для забора материала.

4.4.2.29 Допускается размещение передаточного окна для получения материала для исследований.

4.4.2.30 Отделка поверхности стен следующих помещений должна допускать дезинфекцию дезинфицирующими растворами:

- бактериологических лабораторий, отдела особо опасных инфекций, для содержания животных, патологоанатомических, санитарных пропускников для персонала и моечных - на высоту 1,5 м от пола,

- автоклавных, стиральных цехов, загрузочных помещений дезинфекционных камер, для дезинфекции машин - на всю высоту.

4.4.2.31 Оборудование с использованием сжатых газов (газовые хроматографы, хроматомассы, жидкостные хроматографы, атомно-абсорбционные спектрометры, анализаторы вольтамперометрические) рекомендуется устанавливать на первом этаже или на других этажах при условии соблюдения мест отвода баллонов с газом.

4.4.2.32 Вытяжные шкафы, рабочие столы рекомендуется обеспечивать коммуникациями для подвода холодной и горячей воды, сжатого воздуха, бытового газа, электроэнергии, для стока воды устанавливают раковины.

4.4.2.33 Поверхность пола, стен, потолка в лабораторных помещениях «заразной» зоны рекомендуется выполнять гладкой, без щелей, легко обрабатываемой, устойчивой к действию моющих и дезинфицирующих средств, полы следует проектировать нескользкими.

4.4.2.34 Края покрытий пола следует поднимать и заделывать заподлицо со стенами.

4.4.2.35 Рекомендуется между «заразной» и «чистой» зонами предусмотреть душевую на 1 сетку для обработки сотрудников, попавших в аварийную ситуацию, в «чистой» зоне предусмотреть буфет для приема пищи.

4.4.2.36 В радиологической лаборатории пол, потолок и стены следует покрывать слабоабсорбирующими материалами, стойкими к моющим средствам.

Рабочие столы покрываются антикоррозийным, негорючим материалом, для работы с кислотами и щелочами столы оборудуются бортиками.

4.4.2.37 Площади помещений лаборатории отдела особо опасных инфекций следует принимать по Приложению Г.

4.4.2.38 Отделы проектируют с размещением двух входов: один (общий со входом в помещения оперативной группы) - через санитарный пропускник в «чистую» зону лабораторий, второй - в «заразную» зону лабораторий.

4.4.2.39 При проектировании комнаты для приема и разбора зараженного материала рекомендуется предусматривать отдельный вход.

4.4.2.40 В «заразной» зоне следует предусматривать блок, который должен иметь сообщение с остальными помещениями через кабины для надевания специальной одежды.

4.4.2.41 Препараторскую и моечную допускается размещать между стерилизационной и автоклавной.

4.4.2.42 При микробиологической лаборатории, проводящей работу с возбудителями I-II группы патогенности, следует предусматривать изолятор для сотрудников на случай обнаружения симптомов вероятного заболевания и лиц, допустивших утечку возбудителей.

4.4.2.43 Для работающих в бактериологических, вирусологических лабораториях, в отделах (или отделений) особо опасных инфекций, в дезинфекционных и в радиологических группах рекомендуется предусматривать гардеробные для хранения уличной, домашней, а также специальной одежды.

4.4.3 Административные и бытовые помещения

4.4.3.1 Площадь служебных и бытовых помещений следует принимать согласно Приложению Д.

4.4.3.2 Учитывая специфику работы противочумных формирований, разъездной характер работ, длительное пребывание в полевых формированиях, а также нахождение сотрудников на казарменном положении в случае эпидемических осложнений, допускается в состав бытовых помещений включать общежитие в соответствии с заданием на проектирование.

4.4.3.3 При проектировании административных помещений площадь следует принимать из расчета не менее 6 м² на одного работника.

4.4.3.4 При размещении компьютеров рабочие места рекомендуется принимать от 4,5 до 6 м².

Площадь на одно рабочее место пользователей планшетного персонального компьютера (ПлПК), ноутбуков допускается принимать не менее 2,5 м².

4.4.3.5 Расстояние между рабочими столами с мониторами (в направлении тыла поверхности одного монитора и экрана другого) рекомендуется предусматривать не менее 2 м, расстояние между боковыми поверхностями мониторов - не менее 1,2 м.

4.4.3.6 Площадь помещений организационного отдела рекомендуется принимать в соответствии с Приложением Е.

4.4.3.7 Медицинские архивы, вестибюли, помещения для стирки белья, санитарные пропускники для населения, отделения дезинфекционных камер, буфеты для персонала, ремонтные мастерские допускается размещать в цокольном этаже, пол которого расположен ниже планировочной отметки тротуара или отмостки не более чем на 1,2 м.

В цокольном этаже, пол которого расположен ниже планировочной отметки тротуара или отмостки не более чем на 0,5 м допускается размещать все помещения, кроме лабораторий.

4.4.3.8 В областных, городских, районных объектах санитарно-эпидемиологических служб следует предусматривать комнаты для занятий из расчета не менее 4 м² на 1 место, но не менее 30 м².

4.4.3.9 Ширину шкафов для хранения уличной и домашней одежды следует принимать не менее 0,25 м.

Ширина шкафов для хранения специальной одежды предусматривается не менее 0,33 м для работающих в отделениях дезинфекционных отделов (или отделений) и не менее 0,25 м - для остальных подразделений.

4.4.3.10 Количество посадочных мест в буфетах следует принимать из расчета 1 место на 6 работающих.

4.4.3.11 При проектировании объектов санитарно-эпидемиологических служб рекомендуется выделять комнаты (места) отдыха для работников, для хранения личной и специальной одежды, душевой, туалета.

4.4.4 Складские помещения

4.4.4.1 Площади помещений складов следует принимать согласно Приложению Ж.

4.4.4.2 На складе следует устанавливать металлические стеллажи для хранения мелкотарных дезинфекционных средств и деревянные полки для хранения стеклянных бутылей с дезинфекционными средствами.

4.4.4.3 В зависимости от назначения температуру в складских помещениях рекомендуется принимать от 0°C до 20°C.

4.4.4.4 В подвальном этаже допускается размещать складские помещения, помещения для хранения аппаратуры, реактивов, грязного белья, холодильные камеры и гардеробные, кроме складов сгораемых материалов в сгораемой упаковке, легковоспламеняющихся и горючих жидкостей.

4.4.4.5 В складах для хранения дезинфекционных средств рекомендуется предусматривать следующие помещения:

- помещение с секторами для раздельного хранения дезинфицирующих (стерилизующих), моющих средств, инсектицидов, репеллентов, родентицидов, приманок;
- помещение (сектор) для выдачи препаратов;
- помещение для персонала.

4.4.4.6 При проектировании помещений для хранения дезинфекционных средств вход рекомендуется предусматривать снаружи шириной не менее 2,1 м.

4.4.5 Помещения вивария

4.4.5.1 Площади помещений вивария следует принимать согласно Приложению И.

4.4.5.2 Собак следует размещать в отдельных кабинах (боксах). Размер площади для одной собаки рекомендуется принимать не менее 1,5 м². Размеры бокса следует принимать в соответствии с длиной и ростом животных.

4.4.5.3 Кошек следует размещать в вольерах по 5 голов, где необходимо предусматривать устройство полок (лежаков), достаточных по площади размещения всех животных. Площадь на одну кошку следует

принимать не менее 0,5 м². Перед входом в вольер рекомендуется оборудовать сетчатый тамбур.

4.4.5.4 В каждом отдельном помещении рекомендуется содержать животных только одного вида, на основании этого площадь помещения следует проектировать достаточной для удобного размещения всех возможных животных в соответствии с заданием на проектирование.

4.4.5.5 При проектировании помещений для содержания животных рекомендуется предусматривать удобное расположение клеток для последующих процессов чистки клеток и подстилок.

4.4.5.6 Перед входом в помещение, где проводится работа с зараженными животными, рекомендуется устраивать пороги высотой не менее 0,3 м.

4.4.5.7 Для хранения запаса кормов на кормокухне и в кладовой вивария рекомендуется оборудовать специальные лари. Скоропортящиеся продукты следует хранить в холодильнике.

4.4.6 Размещение санитарного оборудования

4.4.6.1 Размеры санитарных узлов для персонала следует предусматривать в соответствии с требованиями нормативных документов, действующих на территории Республики Казахстан.

4.4.6.2 Количество душевых сеток в санитарных пропускниках отделений дезинфекционных камер следует предусматривать в объектах санитарно-эпидемиологических служб не менее:

- 5 - в областных;
- 2 - в районных и городских.

4.4.6.3 В помещениях вивария рекомендуется предусматривать раковины с подводкой холодной и горячей воды через смесители для персонала, краны на расстоянии не более 0,2 м от уровня пола для мытья, чистки помещений, предназначенных для временного или длительного пребывания животных, а также камеры для сжигания трупов.

4.4.6.4 Для вивария с содержанием категорированных (СПФ) животных, свободных от специфической патогенной микрофлоры, для предотвращения контаминации рекомендуется помещение без подводки водоснабжения.

4.5 Конструктивные решения зданий по обеспечению надежности и устойчивости

4.5.1 При проектировании объектов санитарно - эпидемиологических служб расчет несущих конструкций, в том числе на территории с повышенным сейсмическим воздействием, следует производить с учетом положений нормативных документов, действующих в Республике Казахстан.

4.5.2 При проектировании конструкции и основания зданий рекомендуется рассчитывать с использованием расчетных значений нагрузок и воздействий,

расчетных характеристик бетона и арматуры (или конструкционной стали), определяемых с помощью соответствующих частных коэффициентов надежности по нормативным значениям этих характеристик, с учетом уровня ответственности зданий и сооружений.

4.5.3 Объекты санитарно - эпидемиологических служб следует проектировать на основе полносборных железобетонных систем, каркасно-панельных и крупнопанельных конструкций, монолитного железобетона, кирпича, местных строительных материалов, из металлических облегченных конструкций на основе применения смешанных конструктивных систем, материалов и пр.

4.5.4 Облегченные металлические конструкции могут применяться только в целях ускоренного строительства, а также при строительстве объектов санитарно - эпидемиологических служб во вновь осваиваемых или труднодоступных районах.

4.5.5 При проектировании железобетонных, стальных и деревянных конструкций рекомендуется предусматривать меры, обеспечивающие их долговечность, в соответствии с действующими нормативными документами.

4.6 Проектирование инженерных сетей и систем

4.6.1 Электрооборудование

4.6.1.1 Электроприемники объектов санитарно - эпидемиологических служб в отношении обеспечения надежности электроснабжения должны относиться ко II категории.

4.6.1.2 Рекомендуется оснащать бесперебойным питанием с аккумуляторной поддержкой комплекс охранной, тревожной сигнализации и систем контроля доступа, обеспечивающих работу оборудования не менее 12 часов при отсутствии основного сетевого питания.

4.6.1.3 Внутри объекта все обособленные помещения по доступности разделяются на три основные зоны:

- первая зона - помещения, доступ в которые не ограничен;
- вторая зона - помещения, доступ в которые разрешен ограниченному кругу должностных лиц;
- третья зона - помещения, доступ в которые имеет строго ограниченный круг должностных лиц.

4.6.1.4 Штепсельные розетки с заземляющим контактом для подключения пылесосных машин следует устанавливать в коридорах, аудиториях, вестибюлях, холлах и других помещениях на расстоянии одна от другой не более 15 м.

4.6.1.5 Также допускается оборудование зданий средствами местного радио и связи.

4.6.1.6 Вторичные электрочасы следует устанавливать в коридорах, вестибюлях, комнатах для занятий, аудиториях для занятий с персоналом и, при функциональной необходимости, в производственных помещениях.

4.6.1.7 При проектировании и размещении сигнализационного электрического, электронного оборудования рекомендуется предотвратить возможное появление взаимных радиопомех и помех электронному рабочему оборудованию.

4.6.1.8 При проектировании объектов санитарно - эпидемиологических служб рекомендуется производить целесообразное и обоснованное размещение пожарных оповещателей (звуковых, световых, речевых и т.д.).

4.6.1.9 При проектировании объектов санитарно - эпидемиологических служб рекомендуется доступное размещение систем с ручным пуском, рассчитанных на приведение в действие людьми, первыми обнаружившими пожар. Результатом работы системы должно быть оповещение других обитателей здания.

4.6.1.10 При проектировании системы оповещения допускается деление здания на зоны. В таком случае, в целях обеспечения безопасности, устанавливаются элементы и извещатели с ограниченной зоной действия.

4.6.1.11 В объектах санитарно - эпидемиологических служб рекомендуется предусматривать системы мониторинга за исправной работой электротехнических устройств (короткие замыкания, обрывы линий, замыкания), которые будут иметь функцию отключения (например, отключать некоторые функции или зоны при регламентном обслуживании или при проведении подобных работ).

4.6.1.12 Объекты санитарно-эпидемиологических служб рекомендуется оснащать централизованным пультом управления лифтами, освещением, подачей отопления и кондиционирования.

4.6.1.13 Выключатели систем вентиляции вытяжных шкафов располагаются вблизи них, розетки для включения приборов, установленных в шкафах, на наружной панели, газовые краны у передних бортов, штепсельные розетки на торцевой стороне рабочего стола - вне вытяжного шкафа либо внутри шкафа.

4.6.2 Освещение

4.6.2.1 Приборы освещения следует устанавливать таким образом, чтобы они не ослепляли постовых охранников и контролеров контрольно - пропускного пункта.

4.6.2.2 Без естественного освещения допускается проектировать помещения, размещение которых разрешено в подвальных этажах объектов санитарно - эпидемиологических служб.

4.6.2.3 В помещении, где проводится работа с люминесцентным микроскопом, санитарных узлах душевых, санитарных пропускниках для персонала, комнатах личной гигиены и складских помещениях допускается не предусматривать естественное освещение.

4.6.2.4 Освещенность помещений объектов санитарно-эпидемиологических служб следует принимать согласно Приложению К.

4.6.2.5 При ориентации окон рабочих комнат на юг для защиты рабочих столов в помещениях лабораторий от попадания прямого солнечного света рекомендуется использовать светозащитные пленки из материала, устойчивого к дезинфицирующим средствам.

4.6.2.6 Использование жалюзи не рекомендуется на основании высокой адсорбции пыли.

4.6.2.7 Рабочее освещение рекомендуется предусматривать для всех помещений зданий, участков открытых пространств, предназначенных для работы и прохода людей.

4.6.2.8 В помещениях, имеющих зоны с разными условиями естественного освещения и различными режимами работы, рекомендуется предусматривать отдельное управление освещением таких зон.

4.6.2.9 В объектах санитарно - эпидемиологических служб рекомендуется предусматривать эвакуационное освещение для путей эвакуации, зон повышенной опасности и в целях предупреждения паники. Также в зданиях следует предусмотреть аварийное освещение для случаев нарушения питания основного (рабочего) освещения.

4.6.2.10 Для путей эвакуации шириной до 2 м допускается предусматривать горизонтальную освещенность на полу вдоль центральной линии прохода освещенностью не менее 1 лк.

4.6.2.11 Освещение ограждения, как основного, так и внутреннего вспомогательного ограждения (освещенностью не менее 100 лк) должно иметь возможность включения освещения от систем охраны периметра с учетом локальных участков обнаружения. Сеть охранного освещения по периметру выполняется отдельно от сети наружного освещения и разделяется на самостоятельные участки.

4.6.2.12 Осветительные устройства, фонари рекомендуется устанавливать по одной стороне пешеходного пути, рекомендуется также установка вдоль тротуара (дорожки) с активным пешеходным движением фонарей-ориентиров на высоте от 0,3 до 0,4 м с интервалом в 23 м.

4.6.3 Водоснабжения и канализация

4.6.3.1 При устройстве систем автоматического пожаротушения рекомендуется учитывать одновременное действие пожарных кранов и спринклерных или дренчерных установок.

4.6.3.2 Насосные установки с противопожарными насосами и гидропневматические баки для внутреннего пожаротушения допускается располагать на первых, цокольных и подвальных этажах зданий I и II степеней огнестойкости из негорючих материалов. При этом помещения насосных установок и гидропневматических баков следует предусмотреть отапливаемыми, выгороженными противопожарными стенами (перегородками), перекрытиями, а также с отдельным выходом наружу или на лестничную клетку.

4.6.3.3 Для систем канализации с учетом требований прочности, коррозионной стойкости рекомендуется предусматривать пластмассовые, чугунные, стеклянные, медные трубы и из нержавеющей стали в соответствии с СП РК 4.01-101.

4.6.3.4 В объектах санитарно - эпидемиологических служб допускается располагать насосы и приемные резервуары для производственных сточных вод, не выделяющих ядовитые, неприятные запахи, газы, пары, а также пневматические насосные установки.

4.6.4 Система отопления, вентиляции и кондиционирования

4.6.4.1 Тепловую изоляцию отопительно-вентиляционного оборудования, трубопроводов систем внутреннего теплоснабжения, воздухопроводов, дымоотводов и дымоходов следует предусматривать:

- для предупреждения ожогов;
- для исключения потерь теплоты более допустимых;
- для исключения конденсации влаги;
- для исключения замерзания теплоносителя в трубопроводах, прокладываемых в неотапливаемых помещениях или в искусственно охлаждаемых помещениях.

4.6.4.2 Теплоснабжение зданий может осуществляться:

- по тепловым сетям централизованной системы теплоснабжения от источника теплоты теплоэлектроцентрали (ТЭЦ), по тепловым сетям от источника теплоты населенного пункта, квартала, микрорайона;
- от автономного источника теплоты, обслуживающего одно здание или группу зданий (встроенная, пристроенная или крышная котельная, когенерационная или теплонасосная установка);
- от индивидуальных теплогенераторов.

4.6.4.3 Системы отопления зданий рекомендуется проектировать таким образом, чтобы они обеспечивали равномерное нагревание и нормируемую температуру воздуха в помещениях в течение отопительного периода, для обслуживания помещений с чистым воздухом класса А, Б включить в состав помещений вентзал центральных кондиционеров очистки и кондиционирования воздуха, включая помещение диспетчеризации отопления, вентилирования и кондиционирования, а также электрощитовую.

4.6.4.4 Потери теплоты через внутренние ограждающие конструкции помещений допускается не учитывать, если разность температур в этих помещениях равна 3°C и менее.

4.6.4.5 Расчетную температуру воздуха и кратность воздухообмена в помещениях объектов санитарно-эпидемиологических служб следует принимать согласно Приложению Л.

4.6.4.6 В целях поддержания комфортной температуры воздуха в кабинетах врачей, палатах, административных и вспомогательных помещениях допускается применение сплит-систем.

4.6.4.7 Вытяжные устройства (решетки или патрубки) систем аварийной вентиляции следует размещать в следующих зонах:

- в рабочей – для удаления поступающих газов и паров с большим удельным весом, чем у воздуха в рабочей зоне;
- в верхней – для удаления поступающих газов и паров с меньшим удельным весом, чем у воздуха в рабочей зоне.

4.6.4.8 Для возмещения расхода воздуха, удаляемого аварийной вентиляцией, следует предусмотреть:

- а) системы общей обменной приточной вентиляции с резервными вентиляторами, обеспечивающими необходимый расход воздуха;
- б) специальные приточные системы с механическим или естественным побуждением для необходимого расхода воздуха;
- в) приток воздуха через автоматически открываемые проемы.

4.6.4.9 Разрежение в затравочной камере должно предусматриваться от 5 до 7 кгс/м².

4.6.4.10 Расход воздуха на одно животное должен быть от 1,2 до 1,5 л/мин.

4.6.4.11 Выброс отработанного воздуха от местных вытяжных устройств осуществляется самостоятельными каналами. Местные отсосы, удаляющие воздух из разных помещений, но с одинаковой степенью вредности, могут быть объединены в одну систему вытяжной вентиляции.

4.6.4.12 Для размещения оборудования систем вентиляции следует выделить специальные помещения, отдельные для приточных и вытяжных систем. Канальное вентиляционное оборудование возможно размещать за подшивным потолком в коридорах и в помещениях без постоянного пребывания людей.

4.6.4.13 Допускается в объектах санитарно - эпидемиологических служб предусматривать централизованное газоснабжение в помещениях приготовления пищи, лабораториях.

4.6.4.14 Лаборатории следует оборудовать приточно-вытяжной вентиляцией с искусственным побуждением и отдельными (автономными) вентиляционными устройствами для отсоса воздуха из вытяжных шкафов. В целях обеспечения химической, токсикологической, бактериологической, вирусологической, паразитологической безопасности в системах приточно-вытяжной вентиляции рекомендуется устанавливать фильтры тонкой очистки на выходе.

При использовании боксов биологической безопасности 2 класса система вытяжной вентиляции может быть использована без установки фильтров.

4.6.4.15 При установке обеззараживающих устройств непосредственно на выходе из помещений возможно объединение воздуховодов нескольких боксов в одну систему вытяжной вентиляции.

4.6.4.16 Вытяжные шкафы, в которых ведутся работы с веществами, выделяющими вредные и горючие пары, газы, следует оборудовать верхними, а также нижними отсосами с автоматическим их включением в зависимости от плотности паров и бортиками, предотвращающими стекание жидкости на пол.

Вытяжные устройства должны обеспечивать скорость всасывания воздуха в открытых на 0,15 – 0,2 м в створах шкафа в пределах от 0,5 до 0,7 м/сек. При работе с особо вредными веществами 1 и 2 класса опасности скорость воздуха должна увеличиваться до 1 м/сек.

4.6.4.17 При проектировании объектов санитарно - эпидемиологических служб допускается использование канальных систем обеззараживания воздуха, тонкой фильтрации приточного и вытяжного воздуха в системах вентиляции, а также

кондиционирования в помещениях санитарно - эпидемиологических служб с повышенными требованиями к чистоте воздуха.

4.6.4.18 Для обеззараживания рециркуляционного и тонкой фильтрации воздуха в помещениях объектов санитарно - эпидемиологических служб классов чистоты А, Б, В и Г воздуха допускается использование автономных рециркуляционных установок.

4.6.4.19 При работе с жидким азотом и другими тяжелыми газами, аэрозолями вытяжку следует организовывать только из нижней зоны.

4.6.4.20 Забор наружного воздуха для систем вентиляции и кондиционирования следует производить из чистой зоны на высоте не менее 2 м от поверхности земли. Наружный воздух, подаваемый приточными установками, рекомендуется подвергать очистке фильтрами грубой, а также тонкой очистки.

4.6.4.21 Выброс отработанного воздуха рекомендуется предусматривать выше кровли на 0,7 м. Допускается выброс воздуха на фасад здания после очистки фильтрами соответствующего назначения.

4.5.4.22 Воздух, подаваемый в помещения чистоты классов А и Б, рекомендуется подвергать очистке, обеззараживанию устройствами, обеспечивающими эффективность инаktivации микроорганизмов на выходе из установки не менее чем на 99% для класса А и не менее 95% для класса Б, а также эффективность фильтрации, соответствующей фильтрам высокой эффективности (Н11 - Н14).

4.6.4.23 Воздуховоды систем приточной вентиляции (кондиционирования воздуха) после фильтров высокой эффективности (Н11 - Н14) следует предусматривать из нержавеющей стали или других материалов с гладкой, коррозионностойкой, пылеустойчивой поверхностью.

4.6.4.24 Во всех помещениях чистоты класса А рекомендуется предусматривать скрытую прокладку трубопроводов, арматуры. В остальных помещениях возможно размещение воздуховодов в закрытых коробах.

4.6.5 Мусороудаление

4.6.5.1 Площадь помещений для сортировки и временного хранения медицинских отходов следует принимать не менее 12 м².

4.6.5.2 Медицинские отходы по степени опасности должны подразделяться на пять классов опасности:

- класс А – неопасные медицинские отходы, подобные твердым бытовым отходам (ТБО);
- класс Б - опасные (рискованные) медицинские отходы;
- класс В - чрезвычайно опасные медицинские отходы;
- класс Г - медицинские отходы, по составу близкие к промышленным;
- класс Д - радиоактивные медицинские отходы.

4.6.5.3 В каждом помещении для хранения медицинских отходов допускается создавать условия для мытья, хранения и обеззараживания емкостей.

4.6.5.4 Контейнеры для сбора, а также безопасной утилизации (КСБУ) должны заполняться не более чем на две трети объема и храниться в местах образования не более одних суток.

4.6.5.5 В объектах санитарно - эпидемиологических служб кладовые для уборочного инвентаря, моющих и дезинфицирующих средств следует проектировать площадью не менее 4 м² вблизи помещений для хранения мусора.

4.6.5.6 В объектах санитарно - эпидемиологических служб допускается использование централизованной или комбинированной системы вакуумной пылеуборки.

4.6.5.7 При устройстве комбинированной системы вакуумной пылеуборки радиус обслуживания одним приемным клапаном принимается не более 50 м.

4.7 Обеспечение доступности для маломобильных групп населения и безопасности при эксплуатации здания

4.7.1 На территории объектов санитарно - эпидемиологических служб продольный уклон пешеходных дорожек и тротуаров рекомендуется принимать не более 5%, поперечный от 1% до 2%.

В затесненных условиях или в районах со сложным рельефом допускается увеличивать продольный уклон до 10% на дистанции до 12 м с устройством горизонтальных промежуточных площадок вдоль спуска длиной не менее 1,5 м каждая.

4.7.2 Приспособления и устройства (почтовые ящики, укрытия таксофонов, информационные щиты и т.п.), размещаемые на стенах зданий, сооружений или отдельных конструкциях, а также выступающие элементы зданий рекомендуется располагать таким образом, чтобы они не сокращали пространства, необходимого для проезда и маневрирования кресла-коляски.

4.7.3 Рабочие места для работников, относящихся к маломобильным группам, пользующихся креслами - колясками рекомендуется, увеличивать на площадь от 5,5 до 7,7 м².

4.7.4 Поверхностный сток воды на пешеходных дорожках на территории объектов санитарно - эпидемиологических служб следует устраивать так, чтобы водоприемники и решетки не выходили на дорожки.

4.7.5 В случае размещения паркинга для автомобилей, выходы на каждом этаже должны быть обозначены с помощью указателей.

4.8 Охрана окружающей среды

4.8.1 При проектировании и строительстве объектов санитарно - эпидемиологических служб рекомендуется предусматривать следующие мероприятия по восстановлению природной среды:

- улучшение земель, предотвращение и ликвидацию последствий процессов, вызывающих деградацию, а также сохранение плодородия почв;

- соблюдение экологических требований при вводе в эксплуатацию и эксплуатации объектов в части выполнения запроектированных работ по рекультивации земель;
- экологически безопасную эксплуатацию машин и механизмов в процессе строительства;
- обеспечение сохранности зеленых насаждений;
- ограничение уровня пыли, шума и вредных выбросов;
- сбор, удаление или переработку строительных отходов, возникающих в процессе работ при строительстве;
- оснащение строительной площадки устройствами для мытья колес строительных машин.

4.8.2 При проектировании и эксплуатации объекта в целях предотвращения попадания в атмосферу вредных веществ рекомендуется предусматривать следующие мероприятия:

- подвергать очистке воздух, газы и газообразные вещества, выбрасываемые из систем местных отсосов, а также общеобменной вентиляции;
- рассеивать в атмосфере остаточные количества вредных веществ;
- строительные машины рекомендуется оборудовать устройствами для нейтрализации и обезвреживания токсических веществ в выхлопных газах.

4.8.3 При проектировании и эксплуатации объектов санитарно - эпидемиологических служб рекомендуется проводить совершенствование производственных процессов с целью уменьшения объемов сбросов сточных вод в природные водные объекты, направленных на предотвращение загрязнения, а также вредного воздействия.

4.8.4 При проектировании и эксплуатации объектов санитарно - эпидемиологических служб рекомендуется проводить комплекс санитарных и иных мероприятий, направленных на предотвращение засорения, загрязнения, а также истощения водных ресурсов.

5 ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЕ И РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ

5.1 Экономия энергии и сокращение расходов тепла

5.1.1 При проектировании объектов санитарно-эпидемиологических служб рекомендуется предусматривать мероприятия, способствующие оптимизации энергопотребления.

5.1.2 Энергоэффективность зданий следует предусматривать за счет:

- рациональных архитектурных решений;
- экономически обоснованного повышения уровня теплозащиты зданий;
- применения энергоэффективных оконных конструкций;
- исключения мостиков холода;

- использования в системах теплоснабжения и горячего водоснабжения нетрадиционных возобновляемых источников энергии, тепла вторичных энергетических ресурсов;

- других мероприятий по повышению энергоэффективности.

5.1.3 С целью повышения энергетической эффективности объектов санитарно-эпидемиологических служб при проектировании систем отопления и вентиляции рекомендуется предусматривать следующие мероприятия:

- оборудование термостатами и измерителями расхода потребляемой тепловой энергии, установленными на отопительных приборах вертикальных систем отопления, термостатами на отопительных приборах, а также измерителями расхода теплоносителя в горизонтальных системах отопления, теплосчетчиками, обеспечивающими дистанционную передачу измеряемых показателей;

- оборудование устройствами регулирования температуры в системах отопления, в том числе автоматического регулирования;

- оборудование электродвигателями для вентиляторов вентиляционных систем, лифтов, перемещения воды в системах отопления, горячего и холодного водоснабжения, систем кондиционирования с высокой энергетической эффективностью;

- оборудование устройствами автоматического снижения температуры воздуха в помещениях общественных зданий в нерабочее время в зимний период;

- применение авторегулируемой вытяжной вентиляции с механическим побуждением и естественным притоком через вентиляционные клапаны в наружных ограждающих конструкциях;

- рекуперация и утилизация теплоты вентиляционных выбросов для нагрева приточного воздуха или воды на горячее водоснабжение, в том числе с помощью теплонасосных систем теплоснабжения;

- оборудование здания устройствами, оптимизирующими работу вентиляционных систем (воздухопропускные клапаны в окнах или стенах, автоматически обеспечивающие подачу наружного воздуха по потребности, утилизаторы теплоты вытяжного воздуха для нагрева приточного, использование рециркуляции).

5.1.4 В процессе проектирования объектов санитарно - эпидемиологических служб в системах водоснабжения допускаются следующие мероприятия, способствующие повышению энергоэффективности объекта:

- оборудование теплообменниками для нагрева воды для горячего водоснабжения с устройством автоматического регулирования ее температуры, установленными на вводе в здание или части здания;

- применение тепловых пунктов, снижающих затраты энергии на циркуляцию в системах горячего водоснабжения и оснащенных автоматизированными системами управления, учета потребления энергоресурсов горячей и холодной воды;

- оборудование регуляторами давления воды в системах холодного и горячего водоснабжения на вводе в здание;

- использование нетрадиционных возобновляемых источников энергии и вторичных энергетических ресурсов, рекуперации, а также утилизации низкопотенциального тепла канализационных стоков.

5.1.5 В целях повышения энергоэффективности объектов санитарно - эпидемиологических служб рекомендуется предусматривать следующие мероприятия по оборудованию объектов электротехническими устройствами:

- оборудование энергосберегающими осветительными приборами в местах общего пользования;
- установку оборудования, обеспечивающего выключение освещения при отсутствии людей в местах общего пользования (датчики движения, выключатели);
- оборудование устройствами компенсации реактивной мощности при работе электродвигателей;
- использование солнечной энергии для нагрева воды и производства электроэнергии.

5.1.6 В целях повышения энергоэффективности здания при проектировании и эксплуатации допускается применение следующих мероприятий:

- оборудование устройствами, позволяющими снижать пиковую нагрузку в системах холодоснабжения за счет использования охлаждаемых перекрытий для аккумуляции холода в ночное время;
- повышение теплозащитных качеств наружных ограждающих конструкций за счет улучшения теплотехнической однородности наружных стен;
- оборудование второй дверью в тамбурах входных групп, обеспечивающей минимальные потери тепловой энергии, или вращающимися дверями;
- оборудование ограничителями открывания окон.

5.2 Рациональное использование природных ресурсов

5.2.1 При проектировании объектов санитарно - эпидемиологических служб следует предусматривать мероприятия по рациональному использованию водных ресурсов.

5.2.2 При проектировании территорий следует минимизировать зоны для вырубki растительности.

5.2.3 С целью сокращения объемов водопотребления при проектировании и эксплуатации объектов санитарно - эпидемиологических служб допускается предусматривать установку и своевременную поверку приборов учета воды.

5.2.4 Для снижения водопотребления рекомендуется:

- использование очищенной, вторичной или дождевой воды с предварительной очисткой и обеззараживанием для хозяйственных нужд, для того чтобы максимально утилизировать использованные канализационные воды;
- применение аэрации, установка рассеивателя на кран в раковине и на душ, что повышает увлажняющий эффект струи, а также эффективность использования воды.

5.2.5 При проектировании плана озеленения объектов санитарно - эпидемиологических служб рекомендуется сажать растения, не требующие специального ухода и засухоустойчивые.

Приложение А
(обязательное)

Площадь помещений дезинфекционных отделов или отделений

Таблица А.1 - Площадь помещений дезинфекционных отделов или отделений

в квадратных метрах

Помещения	Площадь, не менее
Отделение эвакуации и очаговой дезинфекции	
1 Комната врача - дезинфекциониста, помощника эпидемиолога и инструктора-дезинфектора	4 на 1 рабочее место, но не менее 12
2 Комната для медицинской сестры (диспетчера)	10
3 Комната для эвакуаторов и инструкторов-дезинфекторов	2 на 1 работающего, но не менее 12
4 Гардероб для уличной, домашней и специальной одежды инструкторов-дезинфекторов и дезинфекторов	0,3 на 1 шкаф, но не менее 6
5 Помещение для хранения дезинфекционной аппаратуры	6
6 Помещение для дезинфекционной обработки санитарного транспорта	50
Отделение дезинфекционных камер	
7 Кабинет заведующего отделением	12
8. Комната для персонала	8
9 Помещение для приема инфицированных вещей и белья	6
10 Кладовая дезинфицирующих средств	4
11 Загрузочное помещение дезинфекционных камер	9 на 1 камеру
12 Разгрузочное помещение дезинфекционных камер	12 на 1 камеру
13 Кабина для переодевания в специальную одежду с душем на 1 сетку	4
14 Кладовые белья: в СЭС сельских районов	4
в городских СЭС	8

Таблица А.1 - Площадь помещений дезинфекционных отделов или отделений
(продолжение)

Помещения	Площадь, не менее
15 Помещение для выдачи белья и вещей	8
16 Санитарный пропускник:	8
а) помещение ожидания	8
б) смотровая	8
в) помещение для раздевания с санитарным узлом на 1 унитаз	10 + 2
г) душевая на 1 сетку	2,5
д) помещение для одевания	10
17 Помещения для стирки белья (до 50 кг белья в смену):	
а) стиральный цех	15
б) сушильно-гладильный цех	18
в) кладовая стиральных материалов	4
18 Санитарный узел на 1 унитаз	В соответствии с требованиями
Отделение профилактической дезинфекции	
19 Кабинет заведующего отделением	12
20 Комната врача - дезинфекциониста, биолога, помощника эпидемиолога, энтомолога	4 на 1 рабочее место, но не менее 12
21 Помещение для оформления заявок	8
22 Помещение инструкторов-дезинфекторов	2 на 1 работающего, но не менее 12
23 Гардероб уличной, домашней и специальной одежды дезинфекторов	0,3 на 1 шкаф
24 Комната для инвентаря	6
26 Моечная	12
26 Санитарный узел	В соответствии с требованиями
Лаборатория для приготовления дератизационных средств	
27 Кабинет заведующего лабораторией - инструкторская	12
28 Цех приготовления дератизационных средств	30

Таблица А.1 - Площадь помещений дезинфекционных отделов или отделений
(продолжение)

Помещения	Площадь, не менее
29 Холодильная камера для хранения дератизационных средств	8
30 Склад пищевой основы	10
31 Помещение выдачи	4
32 Помещение фасовки и хранения сухих ратицидов	8
33 Помещение для хранения ядов	4
34 Комната для персонала	8
35 Гардероб для уличной, домашней и специальной одежды	0,3 на 1 шкаф, но не менее 6
36 Душевая на 1 сетку	В соответствии с разделом «Размещение санитарного оборудования» настоящего свода правил.
37 Санитарный узел на 1 унитаз	В соответствии с требованиями
Примечание - Состав и площади помещений лаборатории для приготовления дератизационных средств районных объектов санитарно-эпидемиологических служб следует принимать: а) цех приготовления дератизационных средств - не менее 24 м²; б) склад пищевой основы – не менее 6 м²; в) гардероб для верхней и специальной одежды – не менее 0,4 м² на 1 шкаф, но не менее 6 м²; г) душевая на 1 сетку - В соответствии с разделом «Размещение санитарного оборудования» настоящего свода правил; д) санитарный узел на 1 унитаз - В соответствии с разделом «Размещение санитарного оборудования» настоящего свода правил.	

Приложение Б
(обязательное)

Площади основных помещений объектов санитарно-эпидемиологических служб

**Таблица Б.1 - Площадь помещений отделений лабораторий
санитарно-гигиенического отдела**

в квадратных метрах

Помещения	Площадь, не менее
Лаборатория санитарно-гигиенического отдела	
1 Отделение коммунальной гигиены: а) помещение для исследования питьевой воды и воды водоемов	18 на каждую бригаду из трех работающих, но не менее 36
б) помещение для исследования сточных вод	18 на каждую бригаду из трех работающих
в) помещение для исследования атмосферных загрязнений и воздушной среды непроизводственных закрытых помещений	18 на каждую бригаду из трех работающих
г) помещение для подготовки к отбору проб и химического анализа почвы	18
2 Отделение гигиены труда: а) помещение для исследований	18 на каждую бригаду из трех работающих
3 Отделение гигиены питания: а) помещение для исследований	18 на каждую бригаду из трех работающих, но не менее 36
б) моечная	12
4 Отделение по определению остаточных количеств ядохимикатов в пищевых продуктах и внешней среде: а) помещение для исследований	18 на каждую бригаду из трех работающих
б) помещение для оформления результатов исследований	4 на 1 рабочее место, но не менее 12
5 Отделение физико-химических методов исследования: а) помещение для газовой хроматографии	6 на 1 хроматограф, но не менее 18
б) помещение для хранения газовых баллонов	6

**Таблица Б.1 - Площадь помещений отделений лабораторий
санитарно-гигиенического отдела (продолжение)**

Помещения	Площадь, не менее
в) помещение для спектроскопии с фотокомнатой	36 + 8
г) помещение для подготовки к исследованию	18
д) помещение для хранения шумовибрационной аппаратуры	18
е) помещение для исследования шума и вибрации	14
ж) помещение для подготовки, ремонта и настройки аппаратуры измерения электромагнитных полей	18
з) помещение для оформлений результатов измерений электромагнитных полей	4,5 на 1 рабочее место
и) помещение для оформления результатов исследований физиологии труда	То же
к) помещение для исследований физиологии труда	14
Общие помещения для лаборатории (кроме токсикологического отделения и радиологической группы)	
6 Кабинет заведующего лабораторией	12
7 Моечная-дистилляторная	4,5 на каждое отделение лаборатории (за исключением отделения физико-химических методов), но не менее 13,5
То же, при наличии моечной машины	36
8 Весовая	4 на 1 весы, но не менее 6
9 Помещение для хранения реактивов	1 на 1 врача-лаборанта, но не менее 4
10 Комната для персонала	8
11 Душевая кабина на 1 сетку	В соответствии с разделом «Размещение санитарного оборудования» настоящего свода правил.
12 Гардероб для специальной одежды персонала лаборатории	0,4 на 1 шкаф, но не менее 4
13. Комната для регистрации, приема и сортировки анализов и выдачи результатов	8

**Таблица Б.1 - Площадь помещений отделений лабораторий
санитарно-гигиенического отдела (продолжение)**

Помещения	Площадь, не менее
14 Токсикологическое отделение лабораторий: а) затравочная-ингаляционная	12
б) помещение для химического анализа	18
в)помещение для патологоанатомических исследований	18
г) помещение для биохимических исследований	18
д) помещение для функциональных исследований	18
е) весовая	6
ж) моечная	12
з) для хранения материалов	6
и) комната для персонала	8
ж) сероводородная	18
Помещения радиологической группы	
15 Кабинет заведующего	12
16 Комната врачей-гигиенистов	4 на 1 рабочее место, но не менее 12
17 Помещение для ремонта контрольно-измерительных приборов	12
18 Измерительная	12
19 Помещение для приема проб и моечная	16
20 Помещение для хранения и обработки проб	12
21 Радиохимическая	24
22 Рабочая комната для специалистов	4 на 1 рабочее место, но не менее 12
23 Весовая	6

**Таблица Б.1 - Площадь помещений отделений лабораторий
санитарно-гигиенического отдела (продолжение)**

Помещения	Площадь, не менее
24 Радиометрическая	36
25 Помещения для хранения радиоактивных веществ (в подвале)	6
26 Помещение для хранения переносной аппаратуры	8
27 Помещение для хранения реактивов	6 + 6
28 Гардероб для домашней и специальной одежды	0,3 на 1 шкаф, но не менее 4
29 Душевая на 1 сетку	В соответствии с разделом «Размещение санитарного оборудования» настоящего свода правил.

Приложение В
(обязательное)

Площадь помещений бактериологической лаборатории

Таблица В.1 - Площадь помещений бактериологической лаборатории

в квадратных метрах

Помещения	Площадь, не менее
Бактериологическая лаборатория	
1 Кабинет заведующего лабораторией	12
Бактериологическое отделение	
2 Помещение врачей и лаборантов для исследования на кишечные инфекции	6 на 1 рабочее место, но не менее 12
3 Помещение врачей для фаготипирования	12
4 Помещение для исследования на ф. 30	12
5 Помещение врачей для исследования по санитарной бактериологии	6 на 1 рабочее место, но не менее 12
6 Помещение врачей для исследования капельных инфекций	6 на 1 рабочее место, но не менее 12
7 Помещение лаборантов для исследования по санитарной бактериологии	6 на 1 рабочее место, но не менее 12
8 Помещение лаборантов для исследования капельных инфекций	6 на 1 рабочее место, но не менее 12
9 Помещение для серологических исследований	14
10 Посевная	6 на 1 рабочее место, но не менее 12
11 Боксы с предбоксами: по санитарной бактериологии	12
группы капельных инфекций	12
для исследования на стерильность	12
12 Помещение энтомологии	12
13 Помещение гематологии	6 на 1 рабочее место, но не менее 12
14 Помещение для гельминтологических исследований	9 на 1 рабочее место, но не менее 18
15 Помещение для экспресс-диагностики	12

Таблица В.1 - Площадь помещений бактериологической лаборатории
(продолжение)

Помещения	Площадь, не менее
16. Моечная (без моечной машины)	18
При применении моечной машины	36
17. Препараторская	6 на 1 рабочее место, но не менее 10
18. Стерилизационная	15 на 2 стерилизационных шкафа, на каждый дополнительный шкаф - 5
19. Термальные комнаты:	
а) для исследования на кишечные инфекции	не менее 6
б) для исследования по санитарной бактериологии	не менее 6
в) с температурным режимом 43°C	не менее 6
20. Холодильная камера	не менее 6
21. Автоклавная для обеззараживания отработанного инфекционного материала и стерилизации сред, посуды	не менее 10 на 1 автоклав, на каждый дополнительный не менее 5
22. Средоварочная	Не менее 12
23. Бокс с предбоксом для розлива сред	Не менее 10
24. Помещение для холодильников	12
25. Кладовые:	
стерильной лабораторной посуды	12
нестерильной лабораторной посуды, реактивов, тележек, контейнеров	12
26. Помещение для розлива сред	4 на 1 рабочее место
27. Помещение для контроля и расфасовки сред с термальной комнатой	12 + 6
28. Помещение для приема, регистрации, сортировки и выдачи результатов анализов	6 на 1 рабочее место, но не менее 12
29. Санитарный пропускник персонала отделения:	
а) гардероб для домашней одежды	0,4 на шкаф, но не менее 6
б) душевая на 1 сетку	В соответствии с Разделом «Размещение санитарного оборудования» настоящего свода правил.
в) гардероб для специальной одежды	0,4 на шкаф, но не менее 6
г) санитарный узел	В соответствии с требованиями

Таблица В.1 - Площадь помещений бактериологической лаборатории
(продолжение)

Помещения	Площадь, не менее
30. Комната для персонала	8
31. Помещения для забора проб:	
а) зона ожидания	12
б) регистратура и выдача результатов анализов	8
в) помещение (с унитазом и умывальником) для взятия проб	3
г) помещение (с кушеткой и умывальником) для взятия проб	12
д) душевая на 1 сетку	В соответствии с Разделом «Размещение санитарного оборудования» настоящего свода правил.
Вирусологическое отделение	
32. Кабинет заведующего отделением	Не менее 12
33. Помещения для идентификации респираторных вирусов:	
а) рабочая комната врача и лаборанта	12
б) бокс для заражения эмбрионов	6
в) бокс для исследования	9
г) предбокс, общий для боксов	3
34. Помещения для идентификации энтеральных вирусов:	
а) рабочая комната врача и лаборанта для серологических исследований	12
б) бокс с предбоксом для заражения культуры тканей	12
в) бокс с предбоксом для обработки материалов	12 + 5
35. Помещения для приготовления культуры тканей:	
а) рабочая комната врача и лаборанта	12
б) бокс с предбоксом	9 + 3
36. Помещения для идентификации арбовирусов:	
а) рабочая комната врача и лаборанта	12

Таблица В.1 - Площадь помещений бактериологической лаборатории
(продолжение)

Помещения	Площадь, не менее
б) бокс с предбоксом	9 + 3
37. Комната для экспресс-диагностики	12
38. Комната для серологических исследований	12
39. Бокс с предбоксом (для применения МФА в культуре и обработке материалов)	9 + 3
40. Термальная комната	В зависимости от размеров оборудования, но не менее 6
41. Помещение для низкотемпературных холодильников	12
42. Холодильная камера со шлюзом	5 + 3
43. Помещение холодильной установки	В зависимости от размера оборудования
44. Автоклавная на 2 автоклава	15
45. Моечная	Не менее 12
46. Препараторская-стерилизационная	Не менее 6
47. Кладовая посуды, реактивов, материалов	Не менее 6
48. Комната для регистрации, приема, сортировки и выдачи результатов анализов	Не менее 8
49. Комната для персонала	Не менее 8
50. Санитарный пропускник для персонала:	
а) гардероб для домашней одежды	0,4 на шкаф, но не менее 6
а) кабина для переодевания	2
в) душевая на 1 сетку	В соответствии с разделом «Размещение санитарного оборудования» настоящего свода правил.
г) гардероб для специальной одежды	0,4 на шкаф, но не менее 6
51. Санитарный узел на 1 унитаз	В соответствии с требованиями
Примечание - В бактериологических лабораториях районных объектов санитарно-эпидемиологических служб следует объединять в одно помещение препараторскую и стерилизационную (площадью не менее 18 м²), боксы по санитарной бактериологии и боксы капельных инфекций (площадью не менее 6 м²), для серологических исследований и помещения для исследований капельных инфекций (площадью не менее 12 м²). Кроме того, в бактериологических лабораториях районных объектов санитарно-эпидемиологических служб объединяются помещения энтомологии и гематологии (площадью не менее 16 м²), кладовые нестерильной лабораторной посуды, тележек, контейнеров и реактивов (площадью не менее 8 м²).	

Приложение Г
(обязательное)

Площади помещений лаборатории отдела особо опасных инфекций

Таблица Г.1 - Площади помещений лаборатории отдела особо опасных инфекций

в квадратных метрах	
Помещения	Площадь, не менее
«Чистая» зона	
1. Санитарный пропускник для персонала: а) вестибюль и гардероб для уличной одежды (общий для персонала отдела)	18
б) гардероб для домашней одежды	0,4 на шкаф, но не менее 6
в) душевая на 1 сетку	В соответствии с разделом «Размещение санитарного оборудования» настоящего свода правил.
г) гардероб для специальной одежды	0,4 на 1 шкаф, но не менее 6
2. Комната для персонала	8
3. Зоопаразитологическая	12
4. Комната для оформления результатов исследований	12
5. Кладовая стеклянной посуды, реактивов, дезинфекционных растворов	12
6. Бокс с предбоксом для розлива сред	9 + 3
7. Автоклавная на 2 автоклава	15
8. Препараторская	14
9. Моечная	14
10. Санитарный узел на 1 унитаз	В соответствии с Разделом «Размещение санитарного оборудования» настоящего свода правил.
«Заразная» зона	
11. Помещения для проведения бактериологических исследований с боксом	24 + 6
12. Автоклавная на 2 автоклава	15
13. Помещения для серологических исследований и занятий	30

Таблица Г.1 - Площади помещений лаборатории отдела особо опасных инфекций
(продолжение)

Помещения	Площадь, не менее
14. Помещение экспресс - диагностики	12
15. «Заразный» блок:	
а) комната для приема и разбора зараженного материала	8
б) вскрывочная с боксом, без предбокса	12 + 6
в) биопробная (комната для зараженных грызунов) с боксом без предбокса	12 + 3
г) посевная	4
д) термальная	6
е) кабины для переодевания в специальную одежду	2 + 2

Приложение Д
(обязательное)

Площадь служебных и бытовых помещений

Таблица Д.1 - Площадь служебных и бытовых помещений

в квадратных метрах

Помещения	Площадь, не менее
1. Вестибюль и гардероб уличной одежды	0,28 на 1 сотрудника, но не менее 18
2. Кабинет главного врача	18
3. Приемная	12
4. Кабинет заместителя главного врача	12
5. Кабинет заместителя главного врача по административно-хозяйственной части	12
6. Комната заведующего хозяйством	12
7. Аудитория для занятий с персоналом	2 на 1 место. Количество мест - 66% медицинского и инженерно-технического персонала объектов санитарно-эпидемиологических служб
8. Кинопроекторная	10
9. Кабинет санитарного просвещения	18
10. Библиотека медицинской литературы	24
11. Кабинет инженера	12
12. Бухгалтерия с кассой	12 + 4
13. Канцелярия-экспедиция	12
14. Спецчасть	12 + 8
15. Комната машинистки и диктофонная	12
16. Серверная	12
17. Комната для множительных аппаратов	18
18. Медицинский архив	18
19. Комната общественных организаций	18
20. Буфет для персонала	В соответствии с требованиями

Таблица Д.1 - Площадь служебных и бытовых помещений
(продолжение)

Помещения	Площадь, не менее
21. Комната гражданской обороны	12
22. Комната дежурного по пожарной сигнализации	6
23. Мастерская по ремонту хозяйственного инвентаря и оборудования	18 + 18
24. Помещение для уборочного инвентаря	3
25. Помещение личной гигиены	5
26. Санитарные узлы для персонала (за исключением бактериологического и вирусологического отделений, отдела особо опасных инфекций, дезинфекционного отделения)	В соответствии с разделом «Размещение санитарного оборудования» настоящего свода правил.
27. Помещение обслуживающего персонала	8

Приложение Е
(обязательное)

Площади помещений организационного отдела

Таблица Е.1 - Площади помещений организационного отдела

в квадратных метрах

Помещения	Площадь
Комнаты санитарных врачей по общей гигиене и помощников санитарных врачей	минимальная 4 на 1 рабочее место, но не менее 12
Кабинеты врачей-статистиков	минимальная 4 на 1 рабочее место, но не менее 12
Комната медицинских статистиков	минимальная 5,5 на 1 рабочее место, но не менее 11
Комната врача-лаборанта	не менее 12

Приложение Ж
(обязательное)

Площадь помещений складов

Таблица Ж.1 - Площадь помещений складов

в квадратных метрах

Помещения	Площадь, не менее
1. Загрузочная	8
2. Помещение для тары	2,5 на 100 тыс. населения, но не менее 8
3. Помещения для хранения биологических, лечебно-профилактических и диагностических препаратов:	6 на 100 тыс. населения
а) камера с температурным режимом от +1 до +8°C	10 на 500 тыс. населения
б) камера с температурным режимом - 20°C	6
в) помещение выдачи и суточного хранения	12
4. Помещения материального склада:	
а) склад эпидемиологического фонда	18 - 26
б) склад реактивов, лабораторной посуды и сухих сред	5 на 100 тыс. населения, но не менее 12
в) хранение кислот и аммиака	8
г) хранение материалов для санитарно-просветительной работы	По заданию на проектирование
5. Помещения для хранения дезинфекционных средств:	
а) склад для хранения дуста, хлорофоса, карбофоса, инсектополимеров, треххлорометифоса-3, перетрума	15 + 3 на каждые 100 тыс. населения
б) склад для хранения буры, борной кислоты, борокса, формалина, нашатырного спирта и дезинфекционных средств в аэрозольных упаковках	8 + 2 на 100 тыс. населения
в) фасовочная и выдача дезинфекционных средств	8 + 6
г) склад для хранения дезинфекционной аппаратуры	18

Приложение И
(обязательное)

Площадь помещений вивария

Таблица И.1 - Площадь помещений вивария

в квадратных метрах	
Помещения	Площадь, не менее
1. Помещения для содержания животных:	
а) белых крыс	10 + 1 на каждые 20 голов, если их более 100 голов
б) белых мышей	10 + 1 на каждые 65 голов, если их более 650 голов
в) морских свинок	10 + 1 на каждые 18 голов, если их более 180 голов
г) кроликов	10 + 1 на каждые 4 головы, если их более 40 голов
д) баранов	2 на 1 голову
е) петухов	2 на 1 голову
ж) автоклавная	10
з) моечная	10
и) склад обеззараженного инвентаря (клеток, полок и др.)	4
2. Карантин	12
3. Изолятор	12
4. Манипуляционная для токсикологического отделения	12 + 12
5. Помещения для заражения животных:	
а) манипуляционная (по типу боксов с предбоксами)	12 + 12
б) 8 боксов (с общим предбоксом) для контрольных животных	2,5 на 1 бокс
в) автоклавная	10
г) моечная	6
д) санитарный пропускник: гардероб для уличной и домашней одежды	4

Таблица И.1 - Площадь помещений вивария
(продолжение)

Помещения	Площадь, не менее
душ на 1 сетку	В соответствии с разделом «Размещение санитарного оборудования» настоящего свода правил.
гардероб для специальной одежды	4
6. Кухня:	
а) комната для приготовления кормов	18
б) кладовая кормов	8
в) кладовая сена	2
Прочие помещения вивария	
7. Служебная	10
8. Гардероб для уличной, домашней и специальной одежды	8
9. Санитарный узел	В соответствии с Разделом «Размещение санитарного оборудования» настоящего свода правил.
10. Комната для временного хранения забитых животных	4
11. Помещение для сжигания трупов мелких животных и отходов	14
12. Комната для обработки ловушек и приготовления приманок	12

Приложение К
(обязательное)

**Параметры освещенности помещений объектов
санитарно-эпидемиологических служб**

**Таблица К.1 - Параметры освещенности помещений объектов санитарно-
эпидемиологических служб**

Наименование помещений	Освещенность рабочих поверхностей или объектов, лк, не менее	Плоскость, для которой нормируется освещенность	Допустимый показатель дискомфорта	Допустимый коэффициент пульсации освещенности	Характеристика помещений по условиям среды
1	2	3	4	5	6
Общие помещения					
1. Кабинеты главных врачей, заместителей главных врачей, заведующих отделениями; комнаты заведующих хозяйством; комнаты санитарных врачей, комнаты заведующих хозяйством; комнаты заведующих хозяйством; комнаты санитарных врачей, помощников заведующих хозяйством; комнаты санитарных врачей, помощников санитарных врачей, приемные с рабочим местом секретаря; аудитории для занятий с персоналом; кабинеты санитарного просвещения, медицинских статистиков; экспедиции; медицинские архивы; библиотеки медицинской литературы; канцелярии, бухгалтерии; комнаты для приема, регистрации, сортировки и выдачи результатов анализов	300*	Г-0,8	40	15	Нормальные

Таблица К.1 - Параметры освещенности помещений объектов санитарно-эпидемиологических служб (продолжение)

1	2	3	4	5	6
2. Комнаты для машинисток и диктофонные	400*	Г-0,8	40	10	«
3. Диспетчерские, помещения для хранения готовых приманок и выдачи, фасовочные, выдачи дезинфекционных средств и бактериальных препаратов; комнаты общественных организаций	200*	Г-0,8	60	15	«
4. Помещения хранения биологических, лечебно-профилактических и диагностических препаратов; реактивов; кислот; дезинфицирующих средств	100	В-1	-	-	Химическая активность классов II, IIa
5. Помещения для хранения дезинфекционной аппаратуры и инвентаря, грязного и чистого белья, для дезинфекции машин	75	На полу	-	-	Классы II, IIa
6. Комнаты ожидания и для персонала	150	Г-0,8	60	-	Нормальные
7. Санпропускники, кабины для переодевания в специальную одежду	75	На полу	-	-	Влажные
II. Лабораторные помещения					
8. Комнаты энтомологии, гельминтологических исследований, рабочие комнаты врачей-вирусологов, врачей-бактериологов и лаборантов, боксы для серологических исследований, для патологоанатомических исследований, препаратные, химические и биохимические лаборатории, сероводородные	400*	0,8	40	10	Нормальные

Таблица К.1 - Параметры освещенности помещений объектов санитарно-эпидемиологических служб (продолжение)

1	2	3	4	5	6
9. Радиометрические, радиохимические, помещения спектроскопии и полярографии, для исследования шума и вибраций; для подготовки, ремонта и настройки аппаратуры; измерения электромагнитных полей, для исследования физиологии труда, глушительные, затравочные-ингаляционные, средоварочные с боксами, термальные, автоклавные	300*	Г-0,8 *	40	15	„
10. Моечные	300	Г-0,8	40	15	Влажные
* Дополнительные розетки для местного освещения. Примечания: 1 В графе 3 индексом Г-0,8 обозначена горизонтальная освещенность на уровне 0,8 м от пола. 2 При использовании в помещениях ламп накаливания вместо люминесцентных нормы освещенности (графа 2) понижаются на две ступени по шкале освещенности.					

Приложение Л
(обязательное)

**Расчетная температура воздуха и кратность воздухообмена в помещениях
объектов санитарно-эпидемиологических служб**

**Таблица Л.1 - Расчетная температура воздуха и кратность воздухообмена в
помещениях объектов санитарно-эпидемиологических служб**

Наименование помещений	Расчетная температура воздуха в холодный период года, °С, не менее	Кратность воздухообмена в 1 ч приток	Примечание	Вытяжка
I. Радиологическая группа				
Лабораторные помещения	18	3	5	-
II. Бактериологическое отделение				
Помещения врачей и лаборантов, комнаты для занятий	18	1,5	1,5	-
Помещения для серологических исследований, посевные, помещения для экспресс-диагностики	18	5	6	-
Боксы	18	6	5	-
Предбоксы	18	-	10	-
Помещения энтомологии, для гельминтологических исследований, средоразливочные	18	5	6	-
Моечные: а) без моечной машины	18	5	6	-
б) с моечной машиной	18	3	5	-

Таблица Л.1 - Расчетная температура воздуха и кратность воздухообмена в помещениях объектов санитарно-эпидемиологических служб
(продолжение)

Наименование помещений	Расчетная температура воздуха в холодный период года, °С, не менее	Кратность воздухообмена в 1 ч приток	Примечание	Вытяжка
Стерилизационные, автоклавные	18	1	3	-
Термальные комнаты	По требованию технологии	-	-	Внутренняя температура воздуха обеспечивается технологическим оборудованием
8. Комнаты для приема, регистрации, сортировки и выдачи результатов анализов	18	1	3	-
III. Вирусологическое отделение и лаборатория отдела особо опасных инфекций				
1. Помещения для идентификации респираторных, энтеральных вирусов, для приготовления культуры тканей: а) рабочие комнаты врачей и лаборантов	18	5	6	-
б) боксы	18	5	6	-
предбоксы	18	6	5	-
в) боксы	18	6	5	-
предбоксы для приготовления культуры тканей	18	-	10	-

Таблица Л.1 - Расчетная температура воздуха и кратность воздухообмена в помещениях объектов санитарно-эпидемиологических служб
(продолжение)

Наименование помещений	Расчетная температура воздуха в холодный период года, °С, не менее	Кратность воздухообмена в 1 ч приток	Примечание	Вытяжка
2. Помещения для идентификации арбовирусов:				
а) рабочие комнаты врачей и лаборантов	18	5	6	-
б) боксы	18	5	6	-
в) предбоксы	18	-	10	-
3. Комнаты для проведения бактериологических исследований, комнаты для обработки ловушек и приготовления приманок, вскрывочные	18	3	6	-
4. Комнаты для заражения грызунов (биопробная)	18	8	10	-
Примечание - Расчетные температуры и кратность воздухообмена в помещениях объектов санитарно-эпидемиологических служб, не приведенные в Таблице Л.1, следует принимать согласно соответствующих глав СП РК 4.02-101				

УДК 725.517

МКС 91.040.99

Ключевые слова: объекты санитарно-эпидемиологических служб, лаборатория, виварий, дезинфекция, радиологическая группа, чистая «зона», заразная «зона», контаминация, физико-химические методы исследования, токсикология.

Ресми басылым

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӨНЕРКӘСІП ЖӘНЕ ҚҰРЫЛЫС МИНИСТРЛІГІНІҢ
ҚҰРЫЛЫС ЖӘНЕ ТҰРҒЫН ҮЙ-КОММУНАЛДЫҚ ШАРУАШЫЛЫҚ ІСТЕРІ
КОМИТЕТІ

**Қазақстан Республикасының
ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ**

ҚР ЕЖ 3.02–114-2013

**САНИТАРЛЫҚ-ЭПИДЕМИОЛОГИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕРДІҢ ОБЪЕКТІЛЕРІН
ЖОБАЛАУ**

Басылымға жауаптылар: «ҚазҚСҒЗИ» АҚ

050046, Алматы қаласы, Солодовников көшесі, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – қабылдау бөлмесі

Издание официальное

КОМИТЕТ ПО ДЕЛАМ СТРОИТЕЛЬСТВА И ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОГО
ХОЗЯЙСТВА МИНИСТЕРСТВА ПРОМЫШЛЕННОСТИ И СТРОИТЕЛЬСТВА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

**СВОД ПРАВИЛ
Республики Казахстан**

СП РК 3.02–114-2013

**ПРОЕКТИРОВАНИЕ ОБЪЕКТОВ САНИТАРНО-ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКИХ
СЛУЖБ**

Ответственные за выпуск: АО «КазНИИСА»

050046, г. Алматы, ул. Солодовникова, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – приемная